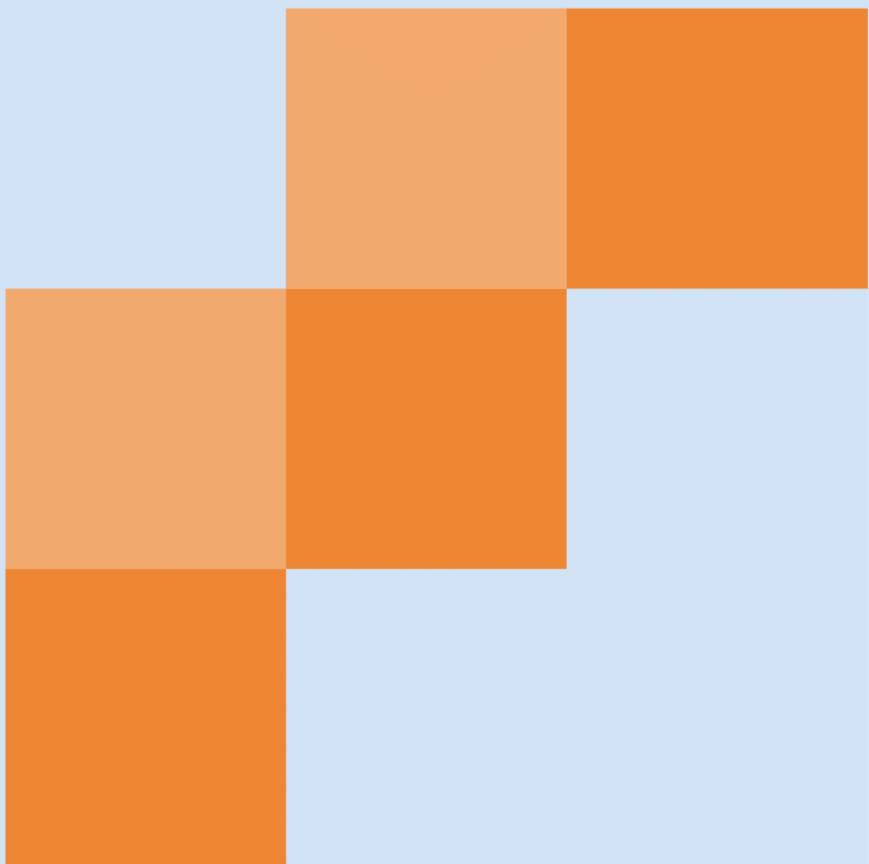

Matrica e Monitorimit mbi Mjedisin Mundësues për Zhvillimin e Shoqërisë Civile

PARTNERËT SHQIPËRI
PËR NDRYSHIM DHE ZHVILLIM

Raporti për
Shqipërinë 2024

Matrica e Monitorimit mbi Mjedisin Mundësues për Zhvillimin e Shoqërisë Civile

Raporti për Shqipërinë 2024

Partnerët Shqipëri për Ndryshim dhe Zhvillim

Maj, 2025

Botues: Partnerët Shqipëri për Ndryshim dhe Zhvillim

Autor: Kostandina Këruti

Klotilda Kosta

Juliana Hoxha

Rrjeti Ballkanik për Zhvillimin e Shoqërisë Civile

Adresa : Rruga Maqedonia 43-1/9, 1000 Shkup, Republika e Maqedonisë së Veriut

Telefoni : +389 2 6144 211

Email : executiveoffice@balkancsd.net

Faqe interneti: www.balkancsd.net

www.monitoringmatrix.net

Partnerët Shqipëri për Ndryshim dhe Zhvillim

Adresa: Rruga e Elbasanit, PARK GATE, Kati 10, Ap. 71/73, Tiranë

Telefoni: 00355 4 2254 881

Email: partners@partnersalbania.org

info@resourcecentre.al

Faqe interneti: www.partnersalbania.org

www.resourcecentre.al

© Partnerët Shqipëri për Ndryshim dhe Zhvillim. Të gjitha të drejtat e rezervuara. Tiranë, Shqipëri 2025.

Një version elektronik është i disponueshëm në faqen e internetit të Partnerëve Shqipëri: www.partnersalbania.org, faqen e Qendrës Kombëtare Burimore për Shoqërinë Civile në Shqipëri <https://resourcecentre.al>, faqen e BCSDN: www.balkancsd.net si dhe në faqen: <http://www.monitoringmatrix.net>

Ky raport është pjesë e “Western Balkan Civil Society Development Hub”, financuar nga Agjencia Suedeze për Bashkëpunim dhe Zhvillim Ndërkombëtar (Sida) dhe zbatuar nga Rrjeti Ballkanik për Zhvillimin e Shoqërisë Civile, në bashkëpunim me anëtarët e saj në vendet e Ballkani Perëndimor, dhe pjesë e aktiviteteve të Qendrës Kombëtare Burimore për Shoqërinë Civile në Shqipëri, financuar nga Bashkimi Evropian dhe zbatuar nga Partnerët Shqipëri për Ndryshim dhe Zhvillim, në partneritet me Qendrën Shqiptare për Popullsi dhe Zhvillim dhe Lëvizjen Evropiane në Shqipëri. Përmbajtja e këtij publikimi është përgjegjësi e vetme e Partnerëve Shqipëri për Ndryshim dhe Zhvillim dhe nuk reflekton domosdoshmërisht pikëpamjet e Bashkimit Evropian dhe pozicionin zyrtar dhe opinionin e Sida.

Përmbajtja

Hyrje	7
Përmbledhje Ekzekutive	9
Përmbledhje e Shoqërisë Civile	9
Gjetjet kryesore	10
Rekomandime kryesore	11
Gjetjet	12
Fusha 1: Garancitë Themelore Juridike të Lirive	12
1.1. Liria e organizimit	12
1.2. Liri të tjera	16
Fusha 2: Kuadri për Qëndrueshmërinë dhe Lehtësirat Financiare për OJF-ve	20
2.1. Trajtim tatimor/fiskal për OJF-të dhe donatorët e tyre.....	20
2.2. Mbështetja e shtetit.....	22
2.3. Kapitali njerëzor.....	26
Fusha 3: Marrëdhënia Shtet-OJF.....	29
3.1. Kuadri dhe praktikat për bashkëpunim	29
3.2. Përfshirja në procesin e politikave dhe vendimmarrjes	31
3.3. Bashkëpunimi në ofrimin e shërbimeve	37
Bibliografia	39

Shkurtime

AAPSK	Agjencia për Administrimin e Pasurive të Sekuestruara dhe Konfiskuara
AMSHC	Agjencia për Mbështetjen e Shoqërisë Civile
BCSDN	Rrjeti Ballkanik për Zhvillimin e Shoqërisë Civile
KiE	Këshilli i Evropës
BE	Bashkimi Evropian
AIF	Agjencia e Inteligjencës Financiare
FT	Financimi i Terrorizmit
FATF	Grupi i Posaçëm i Veprimit Financiar
VF	Viti Fiskal
KLJG	Këshilli i Lartë Gjyqësor
DPT	Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve
TIK	Teknologjia e Informacionit dhe Komunikimit
MD	Ministria e Drejtësisë
MSHSP	Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale
KKIE	Këshilli Kombëtar për Integrim Evropian
KKSHC	Këshilli Kombëtar për Shoqërinë Civile
MM	Matrica e Monitorimit
QKB	Qendra Kombëtare Burimore për Shoqërinë Civile në Shqipëri
OJF	Organizata jofitimprurëse
PA	Partnerët Shqipëri për Ndryshim dhe Zhvillim
PP	Pastrimi i Parave
PPEI	Platforma e Partneritetit për Integrimin Evropian
SASPAC	Agjencia Shtetërore për Programimin Strategjik dhe Koordinimin e Ndhmës
TVSH	Tatimi mbi Vlerën e Shtuar

Hyrje

Partnerët Shqipëri për Ndryshim dhe Zhvillim ka kënaqësinë të prezantojë botimin e njëmbëdhjetë të “*Matricës së Monitorimit mbi Mjedisin Mundësues për Zhvillimin e Shoqërisë Civile – Raporti për Shqipërinë 2024*”. Raporti pasqyron zhvillimet gjatë vitit 2024, por përfshin edhe disa zhvillime kryesore nga viti 2025, për të ofruar një pasqyrë më të plotë dhe të përditësuar.

Ky raport është pjesë e një serie raportesh që mbulojnë gjashtë vende të Ballkanit Perëndimor: Shqipërinë, Bosnjën dhe Hercegovinën, Kosovën, Maqedoninë e Veriut, Malin e Zi dhe Serbinë. Gjithashtu, një raport rajonal, i cili përmbledh gjetjet dhe rekomandimet për të gjitha vendet, së bashku me një platformë interaktive që ofron qasje në të dhënat e monitoruara sipas vendeve është i disponueshëm në www.monitoringmatrix.net

Matrica e Monitorimit, e zhvilluar nga BCSDN në vitin 2013 me mbështetjen e anëtarëve dhe partnerëve të saj, paraqet parimet dhe standardet kryesore që janë identifikuar si thelbësore për një mjedis ligjor mbështetës dhe mundësues për veprimtarinë e organizatave jofitimprurëse. Matrica e Monitorimit është e organizuar në tre fusha, secila e ndarë në nën-fusha:

- Garancitë Themelore Juridike të Lirive;
- Kuadri për Qëndrueshmërinë dhe Lehtësirat Financiare të OJF-ve;
- Marrëdhënia Shtet – OJF.

Metodologjia gjithëpërfshirëse bazohet në standardet ndërkombëtare dhe praktikën më të mira rregullatore të Bashkimit Evropian dhe vendeve të tjera evropiane. Matrica e Monitorimit synon të përcaktojë një situatë optimale për funksionimin dhe zhvillimin efektiv të shoqërisë civile, duke ofruar një kornizë udhëzuese për autoritetet publike në drejtim të ndjekjes dhe zbatimit të saj. Duke marrë në konsideratë se sfidat kryesore qëndrojnë në zbatim, janë zhvilluar mbi 139 tregues për të monitoruar kuadrin ligjor ekzistues dhe zbatimin e tij në praktikë.

Matrica e Monitorimit funksionon përmes një cikli vjetor raportimi, duke mundësuar një vlerësim sistematik dhe të krahasueshëm në nivel rajonal dhe ndër vite. Ky proces u mundëson palëve të interesuara të ndjekin progresin apo regresin, të identifikojnë boshllëqet dhe tendencat në zhvillim, si dhe të përcaktojnë prioritetet për reformat e nevojshme. Hulumtimi synon të mbështesë raportimin alternativ mbi mjedisin mundësues për zhvillimin e shoqërisë civile dhe të ndikojë në politikat dhe financimin e zgjerimit të BE-së, me qëllim nxitjen e një zhvillimi të qëndrueshëm dhe strategjik të sektorit.

Përmbledhje Ekzekutive

Vështrim i Përgjithshëm i Shoqërisë Civile

	2023	2024
Numri i organizatave të regjistruara	12,768 OJF 253 OJF të regjistruara në vitin 2023	13,053 OJF 284 OJF të regjistruara në vitin 2024
Ligjet kryesore të shoqërisë civile	Kodi Civil i Shqipërisë Ligji Nr. 8788/2001 “Për organizatat jofitimprurëse”. Ligji Nr. 8989/2001 “Për regjistrimin e organizatave jofitimprurëse” Ligji Nr. 80/2021 “Për regjistrimin e organizatave jofitimprurëse”	
Ndryshime të rëndësishme në kuadrin ligjor	Udhëzimi Nr. 11, datë 13.04.2023, “Për disa shtesa dhe ndryshime në Udhëzimin Nr. 6, datë 30.01.2015, ‘Për Tatimin mbi Vlerën e Shtuar në Republikën e Shqipërisë’, i ndryshuar Ligji nr. 78/2023 “Për disa ndryshime dhe shtesa në Ligjin nr. 119/2014 “Për të Drejtën e Informimit”, i përditësuar	Projektligji për Vullnetarizmin VKM Nr. 611, datë 2.10.2024, “Për Miratimin e Udhërrëfyesit për Funksionimin e Institucioneve Demokratike”
Financimi shtetëror	Agjencia për Mbështetjen e Shoqërisë Civile: 98 milionë Lekë (rreth 980,000 Euro).	Agjencia për Mbështetjen e Shoqërisë Civile: 96.5 milionë Lekë (rreth 968,150 Euro)
Burimet njerëzore (punonjësit dhe vullnetarët)	10,917 punonjës, nga të cilët 9,748 punonjës me kohë të plotë dhe 1,169 punonjës me kohë të pjesshme Nuk ka të dhëna të disponueshme për vullnetarët	9,875 punonjës, nga të cilët 8,916 të punësuar me kohë të plotë dhe 959 me kohë të pjesshme Nuk ka të dhëna të disponueshme për vullnetarët
Bashkëpunimi OJF-Qeveri (organi përkatës/mekanizmi i konsultimit)	Këshilli Kombëtar për Shoqërinë Civile. Këshilli Kombëtar për Integrimin Evropian. Platforma e Partneritetit për Integrimin Evropian	
Sfidat kryesore	- Mungesa e të dhënave të unifikuara dhe të sakta për OJF-të - Procedura joefektive të TVSH-së me zero përqind për financimin e huaj	- Sfidat në marrjen e të dhënave të sakta dhe në kohë mbi sektorin e OJF-ve - Mungesa e funksionimit të regjistrimit elektronik për OJF-të - Procedura joefektive të përjashtimit nga TVSH-ja për grantet e huaja

Gjetjet kryesore

1	Mungesa e një regjistri elektronik funksional dhe lehtësisht të aksesueshëm për organizatat jo-fitimprurëse çënon në mënyrë të ndjeshme transparencën, efikasitetin dhe llogaridhënien e sektorit në Shqipëri. Aktualisht, OJF-të përballen me ngarkesa të mëdha administrative dhe vonesa, si pasojë e proceseve të regjistrimit apo ndryshimeve ligjore në formë shkresore, të cilat pengojnë përditësimin në kohë të të dhënave, aksesin publik në informacion dhe verifikimin e saktë të tyre.
2	Qëndrueshmëria financiare e sektorit jofitimprurës mbetet një sfidë e madhe, e cila ndikohet ndjeshëm nga mungesa e rregullimit dhe zbatimit të përjashtimit të TVSH-së për marrëveshjet e donacionit/grantit me donatorë të huaj, përfshirë Programin IPA III të Bashkimit Evropian. Pavarësisht miratimit të procedurave të përjashtimit të TVSH-së në vitin 2023 (Udhëzimi Nr. 11, Fletorja Zyrtare 66/2023; dhe Udhëzimi Nr. 27, Fletorja Zyrtare 137/2023), dispozitat e paqarta u bënë jopraktike, duke penguar veprimtarinë e OJF-ve.
3	Financimi publik për mbështetjen e OJF-ve ka qenë ndër vite i pamjaftueshëm për të përmbushur nevojat e grupeve të cilave u shërbejnë. Me reduktimin e ndihmës së huaj, sfida e qëndrueshmërisë financiare është thelluar, duke rrezikuar vazhdimësinë e shumë shërbimeve që ofron sektori jofitimprurës dhe rolin e tij të rëndësishëm në zhvillimin shoqëror, ekonomik dhe demokratik të vendit.
4	Konstatohet një mungesë e qartë e angazhimit institucional për përfshirje domethënëse qytetare, me mundësi të kufizuara pjesëmarrjeje, akses të kufizuar në proceset vendimmarrëse dhe një regres të dukshëm në dialogun ndërmjet shtetit dhe OJF-ve. Proceset e përfshirjes janë shpesh sipërfaqësore, ndërsa ndikimi i OJF-ve në rezultatet përfundimtare mbetet i ulët, duke minuar besimin dhe duke dekurajuar angazhimin aktiv.
5	Mungesa e angazhimit të qeverisë për zbatimin e Udhërrëfyesit për Politikën e Qeverisë drejt një Mjedisi më Mundësues për Zhvillimin e Shoqërisë Civile, reflektohet në nivelin e ulët të zbatimit të Udhërrëfyesit 2019-2023, mungesën e një raporti zyrtar vlerësues, mungesën e transparencës dhe përfshirjes publike, si dhe vonesa në përgatitjen e Udhërrëfyesit për Shoqërinë Civile për periudhën 2024-2027.

Rekomandime kryesore

1	Autoritetet publike duhet të marrin masa urgjente për të përmbushur detyrimet ligjore për krijimin dhe vënien në funksion të regjistrit elektronik të OJF-ve.
2	Amendimi i Udhëzimeve mbi TVSH-së për marrëveshjet e donacioneve/granteve me donatorë të huaj, përfshirë Programin IPA III të Bashkimit Evropian, duhet të bëhet efektiv duke mundësuar zbatimin e tij në praktikë, si nga sektori i OJF-ve ashtu edhe nga operatorët privatë në treg.
3	Qeveria duhet të forcojë rolin e saj si donator strategjik ndaj sektorit jofitimprurës, përmes rritjes së financimit publik dhe garantimit të një mbështetjeje financiare të parashikueshme dhe afatgjatë. Kjo duhet të shoqërohet me procedura të qarta, transparente dhe të përgjegjshme për alokimin dhe mbikëqyrjen e fondeve. Duke njohur kontributin thelbësor të sektorit në demokraci, ofrimin e shërbimeve publike dhe pjesëmarrjen qytetare, një mbështetje e tillë është thelbësore për të siguruar qëndrueshmërinë dhe autonominë e tij.
4	Mekanizmat e konsultimit me sektorin e OJF-ve në lidhje me proceset legislative dhe agjendën e integritit evropian duhet të forcohen, duke garantuar pjesëmarrje domethënëse dhe llogaridhënie.
5	Udhërrëfyesi i ri i vonuar për periudhën 2024–2027 duhet të miratohet përmes një procesi konsultativ gjithëpërfshirës dhe transparent me OJF-të dhe palët e tjera të interesit, duke marrë në konsideratë (mungesën e) rezultateve nga zbatimi i Udhërrëfyesit të mëparshëm.

Gjetjet

Fusha 1: Garancitë Themelore Juridike të Lirive

1.1. Liria e organizimit

1.1.1. Liria për të themeluar dhe marrë pjesë në OJF

Korniza ligjore për lirinë e organizimit nuk ndryshoi gjatë vitit 2024 dhe është në përputhje me standardet ndërkombëtare. Regjistrimi nuk është i detyrueshëm dhe Ligji Nr. 80/2021¹ "Për regjistrimin e organizatave jofitimprurëse" parashikon një procedurë të qartë dhe të përcaktuar në kohë për regjistrimin me shkrim ose elektronik. Megjithatë, regjistri elektronik ende nuk është funksional, pavarësisht Vendimit Nr. 35, datë 26.01.2022 të Këshillit të Lartë Gjyqësor (KLGJ) "Për krijimin dhe zbatimin e regjistrit elektronik të organizatave jofitimprurëse", i cili përcaktonte se regjistri duhet të ishte funksional deri më 30 dhjetor 2023. Sipas "Udhërrëfyesit për Funksionimin e Institucioneve Demokratike"² miratuar në vitin 2024, një proces më i shpejtë dhe më transparent regjistrimi përmes regjistrit elektronik duhej të vendosej brenda të njëjtit vit. Legjislacioni u lejon OJF-ve të krijojnë rrjete bashkëpunimi brenda ashtu dhe jashtë vendit, pa pasur nevojë për njoftim paraprak ndaj shtetit.

Në praktikë, e drejta për lirinë e organizimit respektohet. Individët dhe personat juridikë mund të krijojnë lirisht një organizatë jofitimprurëse dhe ta regjistrojnë atë si shoqatë, fondacion ose qendër (tre format e njohura nga ligji), si dhe të angazhohen në veprimtari si online ashtu edhe në prezencë fizike. Megjithatë, **procesi i regjistrimit mbetet pjesërisht mundësues.** Nuk është shënuar asnjë përparim për krijimin dhe vënien në funksion të regjistrit elektronik. Të dy afatet, ai i përcaktuar në vendimin e KLGJ-së (30 dhjetor 2023) dhe ai i përcaktuar në Udhërrëfyesin për Funksionimin e Institucioneve Demokratike (brenda vitit 2024) janë tejkaluar, ndërkohë që Gjykata nuk ka dhënë asnjë datë ose informacion në përgjigje të kërkesës për informacion mbi këtë çështje. Projektligji "Për regjistrimin e organizatave jofitimprurëse"³ u shpall gjithashtu për konsultim publik, me synimin për të përfshirë ndryshimet e kërkuara nga vendimi i Gjykatës Kushtetuese. Megjithëse projektligji në përgjithësi pasqyron vendimin e Gjykatës, çështja e sanksioneve administrative mbetet shqetësuese.

Në mungesë të regjistrit elektronik, regjistrimi i OJF-ve mbetet i centralizuar në Tiranë, duke shkaktuar vonesa dhe kosto shtesë për OJF-të që ndodhen jashtë kryeqytetit. Sipas informacionit të marrë nga Gjykata, koha

1 Fletorja Zyrtare 121/2021, Ligji Nr. 80/2021 "Për Regjistrimin e Organizatave Jofitimprurëse", i përditësuar. I disponueshëm në <https://qbz.gov.al/eli/ligji/2021/06/24/80/852c9af6-f25b-492e-aa48-577ff8077583>

2 Vendimi Nr. 311, datë 02.10.2024 "Për Miratimin e Udhërrëfyesit për Funksionimin e Institucioneve Demokratike" I disponueshëm në: <https://amshc.gov.al/wp-content/uploads/2024/10/vendim-2024-10-02-611.pdf>

3 Projektligji është shpallur për konsultim në maj të vitit 2025. Informacioni është marrë nga platforma e konsultimit publik . I disponueshëm në: <https://www.konsultimipublik.gov.al/Konsultime/Detaje/832>

mesatare e regjistrimit **është reduktuar lehtësisht nga 105 ditë në vitin 2023 në 95 ditë në vitin 2024**. Megjithatë, kjo kohë vijon të tejkalojë ndjeshëm afatin ligjor prej 15 ditësh të parashikuar në Ligjin Nr. 80/2021. Këto vonesa konfirmohen gjithashtu edhe nga një vëzhgim të kryer nga Partnerët Shqipëri (PSH) me një kampion OJF-sh të regjistruar në vitin 2024. Gjithashtu, OJF-të e anketuara (në total 33) raportuan vonesa të zgjatura në shqyrtimin e ndryshimeve statusore, që varionin nga minimumi 40 ditë deri në 8760 ditë (dy vite), me një kohë mesatare prej afërsisht 150 ditësh.

Sipas Gjykatës së Juridiksionit të Përgjithshëm Tiranë (Gjykata), **në total janë të regjistruara 13,053 OJF, përfshirë 285 të regjistruara rishtazi në vitin 2024** (170 fondacione, 79 qendra dhe 36 shoqata). Gjatë vitit 2024, Gjykata ka refuzuar 68 kërkesa për regjistrim, por nuk ofroi informacion mbi arsyet e refuzimit. Nuk janë raportuar masa ndëshkuese ndaj individëve ose grupeve joformale për mos regjistrim, pasi regjistrimi nuk është i detyrueshëm. Sipas nenit 36 të Ligjit Nr. 80/2021, regjistrimi i OJF-ve në regjistrin elektronik përbën njëkohësisht regjistrimin e tyre pranë Drejtorisë së Përgjithshme të Tatimeve (DPT) administratës tatimore vendore, skemës së sigurimeve shoqërore dhe shëndetësore, si dhe Inspektoratit të Punës.

Për vitin 2024, DPT-ja raportoi gjithsej **5,745 OJF të regjistruara**, nga të cilat **208 OJF janë regjistruar** gjatë këtij viti. Ndërkohë që numri i organizatave të regjistruara rishtazi pranë Gjykatës është rritur nga 253 OJF në vitin 2023 në 282 në vitin 2024, numri i organizatave me status "aktiv" ka rënë lehtë nga 2,257 në 2,228 OJF, duke përfaqësuar vetëm 39% të OJF-ve të regjistruara në DPT. Ky trend sugjeron se, megjithëse ka hyrje të reja në sektor, një pjesë e organizatave ekzistuese mund të kenë ndërprerë aktivitetin. Si rezultat, mbi 60% e sektorit është jo aktive.

Nuk ka kufizime në praktikë për anëtarësimin e OJF-ve në rrjete dhe koalicione, çka reflektohet në numrin e lartë të OJF-ve që janë pjesë e rrjeteve/koalicioneve të ndryshme. Raporti i Vlerësimit të Kapaciteteve dhe Nevojave të vitit 2024⁴ i përgatitur nga Qendra Kombëtare Burimore për Shoqërinë Civile, tregon se 76% e 110 OJF-ve të vëzhguara janë anëtare të rrjeteve/koalicioneve.

Përfshirja në rrjete/koalicione që veprojnë në nivel kombëtar mbetet forma më e përhapur, me 45% të rasteve, e ndjekur nga pjesëmarrja në rrjete/koalicione në Bashkimin Evropian dhe më gjerë, (24%), dhe ato në Ballkanin Perëndimor (20%). Ndërkohë, përfshirja e OJF-ve në rrjete/koalicione në nivel lokal mbetet e ulët, me vetëm 11% të rasteve.

1.1.2. Ndërhyrja e shtetit

Gjatë vitit 2024 nuk ka patur ndryshime ligjore në lidhje me ndërhyrjen e shtetit. **Ligji nr. 8788/2001 "Për organizatat jofitimprurëse" mbron OJF-të nga ndërhyrja shtetërore dhe siguron autonominë e tyre në menaxhimin e çështjeve të brendshme**. Shteti është i detyruar të respektojë dhe të mbrojë të drejtën për lirinë e organizimit, përfshirë mbrojtjen nga kërcënimet e palëve të treta.⁵

4 Partnerët Shqipëri për Ndryshim dhe Zhvillim, 2025, "Vlerësimi i Kapaciteteve dhe Nevojave të Organizatave të Shoqërisë Civile në Shqipëri, 2024". I disponueshëm në: <https://resourcecentre.al/publication/capacity-and-needs-assessment-of-civil-society-organisations-in-albania-2024/>

⁵ Fletorja Zyrtare 28/2001, Ligji Nr. 8788, datë 07.05.2001 "Për Organizatat Jofitimprurëse", i përditësuar. I disponueshëm në: <https://qbz.gov.al/eli/ligj/2001/05/07/8788>

Sa i përket rregullimit të raportimit, kuadri aktual ligjor merr në konsideratë karakteristikat specifike të OJF-ve. OJF-të me asete ose të ardhura nën 5 milionë Lekë (afërsisht 50,000 Euro) ndjekin kontabilitetin bazuar në para të gatshme dhe dorëzojnë vetëm një pasqyrë të fluksit të parasë me shënime shpjeguese mbi aktivitetet e tyre. OJF-të që e kalojnë këtë prag janë të detyruara të dorëzojnë pasqyra financiare të plota, përfshirë pasqyrat e pozicionit financiar, aktivitetit dhe fluksit të parasë.⁶

Në qershor 2024 u miratua “Strategjia Kombëtare për Parandalimin e Pastrimit të Parave dhe Financimit të Terrorizmit 2024-2030” dhe Plani i saj i Veprimit 2024-2027.⁷ Kjo strategji synon të kontribuojë në zhvillimin e një sistemi financiar të sigurt dhe të qëndrueshëm që mbështet një ekonomi dinamike, përmes përmirësimit dhe modernizimit të mekanizmave për të luftuar pastrimin e parave dhe financimin e terrorizmit. Strategjia synon të forcojë përpjekjet e autoriteteve shqiptare për të parandaluar elementët kriminalë dhe kërcënimet ndaj sigurisë kombëtare në sistemin financiar, si dhe për të siguruar llogaridhënie për dëmet e shkaktuara. Prioritetet kryesore të strategjisë janë (i) përmirësimi i kuadrit rregullator dhe rritja e koordinimit ndërinstitucional; (ii) rritja e efektivitetit të sistemit parandalues; (iii) forcimi i efikasitetit operativ të agjencive ligj zbatuese dhe institucioneve të tjera përgjegjëse në luftën kundër pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit; dhe (iv) shfrytëzimi i inovacioneve teknologjike duke zbutur rreziqet që lidhen me to.

Brenda të njëjtit vit, në dhjetor 2024, u publikua “Strategjia për edukimin publik mbi rreziqet që paraqet pastrimi i parave dhe financimi i terrorizmit në shoqërinë tonë” së bashku me Planin e saj të Veprimit.⁸ Objektivat e strategjisë përfshijnë rritjen e ndërgjegjësimit publik mbi këto rreziqe; edukimin e nxënësve dhe studentëve gjatë ciklit të tyre arsimor; si dhe ofrimin e trajnimeve të vazhdueshme për hetuesit, prokurorët, gjyqtarët dhe aktorë të tjerë kyç të përfshirë në identifikimin dhe ndjekjen penale të rasteve të tilla. Strategjia synon gjithashtu të ndërtojë kapacitetet e komunitetit të biznesit, në bashkëpunim me Dhomën Kombëtare të Tregtisë, si dhe administratën publike, përmes Shkollës Shqiptare të Administratës Publike, për të identifikuar veprimtari të dyshimta financiare dhe për të përdorur në mënyrë efektive mjete edukative si broshura dhe udhëzues, si pjesë e përpjekjeve parandaluese. Vlen të theksohet se ndonëse strategjia u miratua në dhjetor 2024, Zbatimi i shumicës së masave të planifikuara në planin e veprimit ishte parashikuar të niste që në muajt prill dhe qershor të këtij viti.

Sa i përket OJF-ve, Agjencia e Inteligjencës Financiare (AIF) publikoi “Udhëzuesin për Organizatat Jofitimprurëse mbi Financimin e Terrorizmit”⁹, me qëllim mbështetjen e OJF-ve në kuptimin e rreziqeve që lidhen me financimin e terrorizmit, detyrimeve ligjore, masave parandaluese dhe praktikave më të mira ndërkombëtare në luftën kundër financimit të terrorizmit përmes OJF-ve. Ky udhëzues përfaqëson një rezultat të rëndësishëm të përpjekjeve advokuese nga PSh-ja, të cilat synojnë krijimin e një mjedisi mundësues për parandalimin e abuzimit të OJF-ve për qëllime të pastrimit të parave apo financimit të terrorizmit. AIF raportoi se udhëzuesi është konsultuar me 300 OJF përmes postës elektronike dhe faqes zyrtare të institucionit. Megjithatë, nuk është

⁶ Këshilli Kombëtar i Kontabilitetit, (2018), “Standardet Kombëtare për Llogaridhënie të OJF-ve”. I disponueshëm në: <https://kkk.gov.al/udhezuesi-per-hartimin-e-raportit-iofinanciar/>

⁷ Komiteti Koordinues për Luftën Kundër Pastrimit të Parave, 2024, Vendimi Nr. 1, datë 24.07.2024 “Strategjia Kombëtare për Parandalimin e Pastrimit të Parave dhe Financimit të Terrorizmit 2024-2030”. I disponueshëm në: <https://fiu.gov.al/wp-content/uploads/2025/01/Strategjia-Kombetare-per-Parandalimin-e-Pastrimit-te-Parave-2024-2030-dhe-Plani-i-Veprimit.pdf>

⁸ “Strategjia për edukimin publik mbi rreziqet që vijnë nga pastrimi i parave dhe financimi i terrorizmit në shoqërinë tonë”. I disponueshëm në: <https://www.dreitesia.gov.al/wp-content/uploads/2025/01/Strategjia-per-edukim-e-publikut-per-rreziqet-e-PP-FT-2024-2027-FINAL-19.12.2024.pdf>

⁹ Agjencia Shqiptare e Inteligjencës Financiare, 2024, “Udhëzues për Organizatat Jofitimprurëse mbi Financimin e Terrorizmit.” I disponueshëm në: <https://bit.ly/3PTGyEw>

bërë publik asnjë informacion mbi OJF-të e përfshira në konsultim dhe metodologjisë së përzgjedhjes së tyre. Partnerët Albania, një nga organizatat e pakta të angazhuara në çështjet e AML/CFT dhe ajo që zhvilloi Metodologjinë e Vlerësimit të Rrezikut të Financimit të Terrorizmit për Sektorin e OJF-ve në Shqipëri, nuk është ftuar të marrë pjesë në këtë proces konsultimi. Fakti që udhëzuesi nuk iu nënshtroi një procesi transparent konsultimi reflektohet edhe në përmbajtjen e tij, e cila duket me shumë si një përkthim i drejtpërdrejtë i manualit të FATF-së, sesa një dokument i përshtatur në kontekstin lokal.

Raporti Kombëtar i Vlerësimit të Rrezikut, i publikuar nga AIF në dhjetor 2023, arriti në përfundimin se rreziku i financimit të terrorizmit (FT) në sektorin e OJF-ve është i ulët. Megjithatë, autoritetet publike ende nuk kanë ndërmarrë hapa për të ndryshuar legjislacionin për parandalimin e pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit (AML/CFT), i cili vijon ta klasifikojë sektorin e OJF-ve si sektor me rrezik të lartë. Si rezultat, bankat e nivelit të dytë janë të detyruara të zbatojnë vigjilencë të zgjeruar ndaj OJF-ve, duke përfshirë verifikimin e qëllimit të transaksioneve, natyrën e marrëdhënies së biznesit dhe identitetin e përfituesit përfundimtar, ndër faktorë të tjerë.

Në praktikë, rastet e financimit të terrorizmit që përfshijnë OJF-të janë jashtëzakonisht të rralla. Gjatë vitit 2024, AIF-ja mori vetëm një raport aktiviteti të dyshimtë¹⁰ në lidhje me një OJF nga një entitet raportues (një bankë). Pas vlerësimit, AIF e referoi çështjen për veprime të mëtejshme pranë autoriteteve përkatëse.

Gjatë vitit 2024, nuk pati ndryshime në kuadrin ligjor që lidhet me shpërbërjen e OJF-ve. Ligji Nr. 80/2021 "Për regjistrimin e organizatave jofitimprurëse" përcakton dispozitat përkatëse. OJF-të mund të shpërbëhen vullnetarisht ose me urdhër të gjykatës në rastet e shkeljeve kushtetuese, aktivitetit të paligjshëm ose falimentimit. Pavarësisht nëse shpërbërja inicohet nga vetë OJF-ja apo urdhërohet nga gjykata, çregjistrimi mund të ndodhë vetëm nëpërmjet një vendimi gjyqësor të formës së prerë dhe detyrues, pas dorëzimit të raportit përfundimtar të likuidimit nga DPT-ja. Për vitin 2024, Gjykata deklaroi 24 raste likuidimi dhe çregjistrimi.

1.1.3. Sigurimi i burimeve financiare

Gjatë vitit 2024 nuk ka patur ndryshime në kuadrin ligjor që rregullon aksesin në burimet financiare . **OJF-të lejohen të kërkojnë financim nga burime vendase dhe të huaja, publike apo private, përfshirë grantet dhe dhurime.** Kuadri ligjor gjithashtu u lejon OJF-ve të gjenerojnë të ardhura përmes veprimtarisë ekonomike brenda pragut të përcaktuar ligjërisht prej 20% të të ardhurave totale. OJF-të kanë gjithashtu të drejtën të aplikojnë për statusin e "ndërmarrjes sociale" dhe, pas miratimit, mund të aplikojnë për të përfituar nga "Fondi për Ndërmarrjet Sociale".

Sipas Raportit të Komisionit Evropian për Shqipërinë 2024, "*korniza ligjore promovon vetëm pjesërisht aksesin në financim*"¹¹. Sipas raportit, përjashtimi i TVSH-së ka rezultuar joefektiv. Për më tepër, mungesa e stimuljeve për dhurimet individuale dhe niveli minimal i lehtësirave tatimore për bizneset kufizojnë kontributet

¹⁰ Bazuar në përgjigjen e dhënë nga Agjencia e Intelgjencës Financiare ndaj kërkesës për informacion të paraqitur nga Partnerët Shqipëri

¹¹ Komisioni Evropian, 2024, "*Raporti Vjetor i Shqipërisë 2024*". I disponueshëm në:
https://enlargement.ec.europa.eu/document/download/a8eec3f9-b2ec-4cb1-8748-9058854dbc68_en?filename=Albania%20Report%202024.pdf

filantropike. Së bashku me mungesën e mbështetjes nga shteti, këto çështje cenojnë qëndrueshmërinë financiare të OJF-ve (shih Fushën 2 për më shumë informacion).

Në praktikë, OJF-të përfitojnë financime nga një sërë burimesh. Sipas Raportit të Vlerësimit të Kapaciteteve dhe Nevojave të vitit 2024, i përgatitur nga Qendra Kombëtare Burimore për Shoqërinë Civile, 67% nga 110 OJF-të të anketuara raportojnë *grante apo kontrata nga qeveri të huaja dhe donatorë* si burimin kryesor të të ardhurave, të ndjekura nga *grante apo nën-grante nga organizatat jofitimprurëse ndërkombëtare dhe vendase që veprojnë në Shqipëri* (45%), dhe *financimi nga Bashkimi Evropian* (40%). Të ardhurat nga veprimtaria ekonomike u raportuan nga 20% e OJF-ve¹². Sipas të dhënave të Ministrisë së Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, deri në muajin gusht 2024, 12 OJF-ve u është dhënë statusi i "ndërmarrjes sociale",¹³ dhe dy prej tyre kanë përfituar në total 9.3 milionë Lekë (përafërsisht 94,350 Euro) nga Fondi për Ndërmarrjet Sociale për periudhën 2024–2025.

Sa i përket buxhetit vjetor, sipas Raportit të Vlerësimit të Kapaciteteve dhe Nevojave 2024 të përgatitur nga Qendra Kombëtare Burimore për Shoqërinë Civile, shumica e OJF-ve (33.6% nga 110 OJF të anketuara) funksionojnë me buxhete vjetore relativisht të kufizuara që variojnë nga 20,001 deri në 100,000 EUR. Organizatat me fonde më të larta janë të rralla, me vetëm 0.9% që kanë buxhete vjetore midis 700,001 dhe 1,000,000 EUR, dhe të gjitha ndodhen në Tiranë.¹⁴

1.2. Liri të Tjera

1.2.1. Liria e tubimeve paqësore

Korniza ligjore për tubimet paqësore nuk ndryshoi gjatë vitit 2024. Ajo mbron të drejtën për t'u grumbulluar pa diskriminim dhe nuk kërkon autorizim paraprak, por vetëm njoftim. Autoritetet kanë detyrimin të garantojnë sigurinë e pjesëmarrësve, megjithatë baza ligjore për të apeluar kundër vendimeve të tubimeve mbetet e paqartë dhe lë hapësira për interpretim.

Në praktikë, organizimi i tubimeve paqësore nuk kërkon autorizim paraprak, por vetëm njoftim, siç dëshmohet nga **17 njoftimet** e dorëzuara nga OJF-të pranë Policisë së Shtetit gjatë vitit 2024.¹⁵ Çështjet e adresuara në këto tubime përfshinin:

- Shqetësime lidhur me shërbimet e qeverisjes vendore në komunitete.
- Protesta kundër dhunës me bazë gjinore, të organizuara në "Ditën Ndërkombëtare të të Drejtat e Grave".

¹² Partnerët Shqipëri për Ndryshim dhe Zhvillim, 2025, "Vlerësimi i Kapaciteteve dhe Nevojave të Organizatave të Shoqërisë Civile në Shqipëri, 2024". I disponueshëm në: <https://resourcecentre.al/publication/capacity-and-needs-assessment-of-civil-society-organisations-in-albania-2024/>

¹³ Partnerët Shqipëri për Ndryshim dhe Zhvillim, (2024), "Buletini i Partner Dua Invest në Shqipëri". I disponueshëm në: https://us5.campaign-archive.com/?e=test_email_&u=a1424fae50005c4af8fca014f&id=ce110b6eed

¹⁴ Partnerët Shqipëri për Ndryshim dhe Zhvillim, 2025, "Vlerësimi i Kapaciteteve dhe Nevojave të Organizatave të Shoqërisë Civile në Shqipëri, 2024". I disponueshëm në: <https://resourcecentre.al/publication/capacity-and-needs-assessment-of-civil-society-organisations-in-albania-2024/>

¹⁵ Informacioni është marrë nga Policia e Shtetit Shqiptar bazuar në kërkesën për informacion të dërguar nga Partnerët Shqipëri.

- Përpjekjet për mbrojtjen e mjedisit, të tilla si ruajtja e burimeve ujore të lumit Vlorë dhe mbrojtja e kullotave.

Sipas të njëjtës përgjigje nga Policia e Shtetit, nuk ka patur asnjë rast ndalimi apo raste kufizimesh ose ndalimesh për tubimet e organizuara nga OJF-të, asnjë rast shpërndarjeje dhe asnjë ndalim të pjesëmarrësve. Avokati i Popullit raportoi se nuk u paraqitën ankesa nga OJF-të në vitin 2024 në lidhje me ndalimet ose kufizimet për tubimet që ato organizuan.

Gazetarëve dhe medias u lejohet të marrin pjesë në tubime paqësore. Nuk u vunë re kufizime të mëdha në aksesin në media, apo sfida me të cilat u përballën gazetarët gjatë raportimit gjatë tubimeve në vitin 2024.

1.2.2. Liria e Shprehjes

Liria e shprehjes është një e drejtë kushtetuese në Shqipëri dhe kuadri ligjor garanton këtë të drejtë për të gjithë individët. OJF-të që veprojnë në fushën e të drejtave të njeriut dhe demokracisë gëzojnë lirinë për të shprehur mendimin e tyre dhe për të ndërmarrë veprime advokuese.

Lidhur me dezinformimin, në prill 2024, **Kuvendi i Shqipërisë ngriti një komision të posaçëm parlamentar për dezinformimin dhe ndërhyrjet e huaja**, i njohur si Komisioni i Posaçëm për Dezinformimin,¹⁶ pas nënshkrimit të një Memorandumi Mirëkuptimi midis qeverisë shqiptare dhe asaj amerikane gjatë vizitës së Sekretarit Amerikan të Shtetit, Antony Blinken.¹⁷ Mandati i komisionit përfshin rishikimin e kuadrit ligjor dhe praktikave institucionale për të parandaluar ndërhyrjet e huaja në proceset demokratike dhe zgjedhore, forcimin e masave ligjore dhe institucionale për mbrojtjen e sigurisë kombëtare, adresimin e ndërhyrjeve në ekonomi dhe sektorë të tjerë kritikë, si dhe promovimin e lirisë së shprehjes, lirisë dhe pluralizmit të medias (si online ashtu edhe offline), aksesit në informacion dhe ndërgjegjësimi të angazhimit publik kundër dezinformimit. Edhe pse synimi i këtij komisioni është adresimi i ndikimeve të huaja, aktorë të shoqërisë civile kanë ngritur shqetësime se fokusi i tepruar të kërcënimit e jashtme mund të anashkalojë ndikimin e madh të fushatave të dezinformimit të brendshëm dhe se, pa garanci të qarta, nisma të tilla mund të përdoren për të kufizuar mospajtimin legjitim dhe lirinë e shprehjes.¹⁸ Siç theksohet edhe në Raportin e Komisionit Evropian për Shqipërinë për vitin 2024, është thelbësore që çdo nismë legislative e dalë nga ky komision të jetë plotësisht në përputhje me acquis të BE-së dhe standardet evropiane mbi lirinë e shprehjes.¹⁹ Më mars 2025, komisioni u mbledh për të diskutuar zgjatjen e mandatit të tij. Paralelisht, Strategjia Kombëtare kundër Ndërhyrjes së Huaj dhe Dezinformimit 2025–2030, së bashku me planin e saj të zbatimit, u shpall për konsultim²⁰. Procesi i konsultimit publik mbetet i hapur për kontribute të mëtejshme dhe çdo ndryshim i ardhshëm ligjor pritet të ndërmerret vetëm pas një konsultimi

¹⁶ Informacioni është marrë nga faqja zyrtare e internetit e Parlamentit të Shqipërisë. I disponueshëm në:

<https://parlament.al/struktura/8e230ff7-5344-45fb-bd6c-510f927c6b92>

¹⁷ Informacioni është marrë nga Misioni për Republikën e Shqipërisë në Bashkimin Evropian. I disponueshëm në:

<https://arkiva.ambasadat.gov.al/European-union/sq/vizita-n%C3%AB-tiran%C3%AB-ministri-hasani-dhe-sekretari-amerikan-blinken-firmosin-marr%C3%ABveshjet>

¹⁸ Informacioni është marrë nga faqja e organizatës Faktoje. I disponueshëm në: <https://faktoje.al/komisioni-per-dezinformimin-qeveria-nuk-u-konsultua-me-nderkombetaret/> Informacioni është marrë nga faqja e organizatës SCIDEV. I disponueshëm në:

<https://scidevcenter.org/2024/04/05/scidev-statement-regarding-the-special-parliamentary-committee-on-disinformation/>

¹⁹ Komisioni Evropian, 2024, “Raporti Vjetor i Shqipërisë 2024”. I disponueshëm në:

https://enlargement.ec.europa.eu/document/download/a8eec3f9-b2ec-4cb1-8748-9058854dbc68_en?filename=Albania%20Report%202024.pdf

²⁰ Informacioni është marrë nga faqja e internetit të Agjencisë Telegrafike Shqiptare I disponueshëm në: <https://ata.gov.al/2025/02/11/brace-konsultim-publik-per-strategjine-kombetare-kunder-nderhyrjeve-te-huaja-dhe-dezinformimit/>

të gjerë publik dhe pas konstituimit të Parlamentit të ri pas zgjedhjeve parlamentare të majit 2025. Një koordinim efektiv me dialogun e strukturuar për median konsiderohet gjithashtu i domosdoshëm për zbatimin e suksesshëm të strategjisë.

Shpifja mbetet një vepër penale e dënueshme me gjobë.

Aktualisht, nuk ka asnjë rregullore ose mekanizëm specifik në fuqi për të adresuar Paditë Strategjike Kundër Pjesëmarrjes Publike (SLAPP). Në shkurt 2024, Parlamenti Evropian miratoi Direktivën Anti-SLAPP, e cila vendos masa mbrojtëse procedurale në procedurat civile ndërkufitare brenda vendeve anëtare të BE-së. Kjo Direktivë synon të mbrojë aktorët e interesit publik, si mbrojtësit e të drejtave të njeriut, gazetarët dhe aktorë të tjerë nga paditë abuzive në formën e SLAPP-ve.

Në vijim të këtij zhvillimi, në tetor 2024, u miratua Vendimi i Këshillit të Ministrave (VKM) nr. 621, datë 10.10.2024, i cili miratoi dokumentin e politikave "Agjenda Kombëtare e Reformave 2024–2027" në kuadër të "Instrumentit të Reformës dhe Rritjes për Ballkanin Perëndimor" të Bashkimit Evropian. Agjenda parashikon miratimin e ndryshimeve në kuadrin ligjor kombëtar mbi masat kundër SLAPP, në përputhje me standardet e Këshillit të Evropës/ Komisionit të Venecias dhe acquis të BE-së. Këto ndryshime do të hartohen përmes një dialogu të strukturuar dhe gjithëpërfshirës me aktorët e medias dhe shoqërisë civile dhe priten të miratohen deri në qershor 2027.²¹

Gjithashtu, një zhvillim tjetër i rëndësishëm në këtë fushë është nisma *"Promovimi i Lirisë së Shprehjes në Shqipëri përmes Dialogut të Hapur"*, e cila po zbatohet në bashkëpunim me Departamentin e Gazetarisë dhe Komunikimit të Universitetit të Tiranës. Në kuadër të kësaj nisme, është krijuar **Grupi i Dialogut të Strukturuar për Median**, me synimin për të promovuar lirinë e medias dhe rritjen e llogaridhënies përmes një dialogu gjithëpërfshirës ndërmjet institucioneve publike, profesionistëve të medias dhe shoqërisë civile. Ky grup fokusohet në adresimin e sfidave kyçe si siguria e gazetarëve dhe vetërregullimi i medias, si dhe në identifikimin e masave konkrete për të përballuar kërcënime të tilla si sulmet fizike, presioni ligjor dhe ngacmimet digjitale. Po ashtu, synohet forcimi i standardeve etike dhe i pavarësisë redaksionale. Nëpërmjet kontributit të ekspertëve dhe konsultimeve me palët e interesit, grupi do të mbështesë reforma ligjore dhe politike në përputhje me standardet e Bashkimit Evropian dhe të Këshillit të Evropës, duke kontribuar në ndërtimin e një peizazhi mediatik më të pavarur, të qëndrueshëm dhe pluralist në Shqipëri.²²

Në praktikë, përdorimi i padive SLAPP ka shënuar një rritje të ndjeshme, me numrin e rasteve të raportuara që është rritur nga 42 në vitin 2022 në 73 në vitin 2023.²³ Sipas Raportit Global së Shprehjes 2024,²⁴ Shqipëria renditet në vendin e 66-të globalisht, duke e vendosur atë midis vendeve më pak kufizuese për sa i përket lirisë së shprehjes.

²¹Fletorja Zyrtare 198/ 2024 VENDIM Nr. 621, datë 10.10.2024 "për miratimin e dokumentit të politikave "Axhenda Kombëtare e Reformave 2024–2027", në kuadër të instrumentit të Bashkimit Evropian "Ndihma për Reformën dhe Rritjen për Ballkanin Perëndimor". Në dispozicion në: <https://qbz.gov.al/share/2JGelQYcTH-1hZJ34UeMdw>

²² Informacioni është marrë nga faqja e internetit e Këshillit të Evropës. I disponueshëm në: <https://www.coe.int/en/web/tirana/-/launch-of-the-open-dialogue-on-freedom-of-expression-in-albania-2>

²³ Komisioni Evropian, 2024, "Raporti Vjetor i Shqipërisë 2024". I disponueshëm në: https://enlargement.ec.europa.eu/document/download/a8eec3f9-b2ec-4cb1-8748-9058854dbc68_en?filename=Albania%20Report%202024.pdf

²⁴ Neni 19, 2024, "Gjendja e lirisë së shprehjes në të gjithë botën". I disponueshëm në: <https://www.globalexpressionreport.org/>

1.2.3. Hapësira qytetare të hapura, të sigurta dhe të mbrojtura

Gjatë vitit 2024, u miratua Ligji Nr. 25/2024 "Për Sigurinë Kibernetike", që synon të forcojë mbrojtjen e infrastrukturës kritike digjitale. Ligji detyron operatorët publikë dhe privatë në sektorët kyç të regjistrohen pranë Autoritetit Kombëtar për Sigurinë Kibernetike, të krijojnë ekipe të brendshme për reagimin ndaj incidenteve, të zbatojnë masa për menaxhimin e rrezikut dhe të raportojnë incidente kibernetike. Autoriteti është përgjegjës për mbikëqyrjen e zbatimit të ligjit dhe ka të drejtë të vendosë gjopa administrative ose të ndërmarrë ndjekje penale të raste shkeljesh. Gjithashtu, Strategjia e Sigurisë Kombëtare 2023–2028, e përditësuar së fundmi,²⁵ adreson në mënyrë të qartë dezinformimin, sulmet kibernetike dhe operacionet që synojnë destabilizimin e sistemit politik dhe manipulimin opinionit publik.

Në dhjetor 2024, qeveria njoftoi synimin e saj për të vendosur një ndalim njëvjeçar të platformës TikTok, duke theksuar shqetësimet mbi rolin e saj në nxitjen e dhunës tek të rinjtë pas një incidenti fatal që përfshiu adoleshentë. Vendimi u miratua zyrtarisht dhe hyri në fuqi menjëherë pas miratimit.²⁶ Ky veprim shkaktoi debate mbi lirinë e shprehjes, me kritikët që argumentonin se masa mund të cenojë diskursin politik dhe të pengojë fushatën elektorale online në prag të zgjedhjeve të vitit 2025.²⁷

Në praktikë, siç raportohet nga burime të shumta²⁸, mjedisi online në vend është gjithnjë e më shumë i prekur nga fushatat e dezinformimit, kërcënimet kibernetike dhe manipulimi i informacionit nga jashtë, veçanërisht me origjinë nga Rusia, të cilat përbëjnë një kërcënim në rritje për vlerat demokratike dhe rendin ndërkombëtar të bazuar në rregulla. Pavarësisht përpjekjeve të vazhdueshme të organizatave të monitorimit të medias dhe aktorë të shoqërisë civile, rrjetet e qëndrueshme të dezinformimit vazhdojnë të përhapin narrativa të rreme dhe të kryejnë fushata diskriminimi, kryesisht të papekura nga iniciativat e verifikimit të fakteve²⁹. Kjo ka minuar besimin e publikut dhe ka theksuar nevojën urgjente për përgjigje institucionale më të forta dhe koordinuara kundër dezinformimit digjital.

²⁵ <https://www.mod.gov.al/images/PDF/2024/SSK-NSS-english.pdf>

²⁶ Fletorja Zyrtare 47/2025 "VENDIM Nr. 151, datë 6.3.2025 "PËR MARRJEN E MASAVE TË PËRKOHSHE PËR TË SHMANGUR NDIKIMET NEGATIVE TË PLATFORMËS ONLINE "TIKTOK"". I disponueshëm në: <https://www.qbz.gov.al/eli/vendim/2025/03/06/151/3585db2a-e5ab-4646-b4aa-d3f91bb1b84e>

²⁷ Bytyçi, F., Goga, F., "Ndalimi i TikTok në Shqipëri ndez debat mbi lirinë e fjalës". I disponueshëm në:

https://www.reuters.com/world/Europe/albania-tiktok-ban-sparks-debate-over-freedom-speech-2025-01-02/?utm_source=chatgpt.com ;

Bogdani, N., "Mjeti i Mbylljes së TikTok në Shqipëri Ngre Shqetësime për Privatësinë", Në dispozicion në:

<https://balkaninsight.com/2025/04/08/albanian-tiktok-shutdown-tool-raises-privacy-concerns/> ; SCIDEV, 2025, "Deklarata e SCIDEV në lidhje me vendimin për të bllokuar aksesin në TikTok në Shqipëri për një vit". I disponueshëm në: <https://scidevcenter.org/2024/12/23/scidevs-statement-regarding-the-decision-to-block-access-to-tiktok-in-albania-for-one-year/>

²⁸ Faktoje.al., 2025, Në dispozicion në: <https://www.facebook.com/photo?fbid=1131948168944017&set=a.1131973235608177> ; Rrjetit Ballkanik për Gazetarinë Investigative në Shqipëri (BIRN Albania) dhe Qendrës së Shkencës dhe Inovacionit për Zhvillim (SCIDEV), Available at: <https://disinfo.al/> ; SCIDEV, 2025, " Gjetjet kryesore nga Studimi mbi Kërcënimet e Manipulimit dhe Ndërhyrjes së Informacionit të Huaj (FIMI) në Shqipëri". I disponueshëm në: <https://scidevcenter.org/2025/01/06/key-findings-from-the-study-on-foreign-information-manipulation-and-interference-fimi-threats-in-albania/>

²⁹ Autoriteti Kombëtar i Sigurisë Kibernetike i Shqipërisë (NCSA), 2024" Dialogjet Globale të Politikave Kibernetike: Ballkani Perëndimor – Përmbledhje e Takimit". I disponueshëm në:

https://static1.squarespace.com/static/5ca0ec9b809d8e4c67c27b3a/t/67bcb7dac417180ef4682dbf/1740421083936/Meeting+Summary+Western+Balkans+Cyber+Policy+Dialogue+Nov+2024+Final_web.pdf

Fusha 2: Kuadri për Qëndrueshmërinë dhe Lehtësirat Financiare për OJF-ve

2.1. Trajtim tatimor/fiskal për OJF-të dhe donatorët e tyre

2.1.1. Përfitimet Tatimore

Qëndrueshmëria financiare e OJF-ve vijon të përballlet me sfida serioze për shkak të moszbatimit të përjashtimit të TVSH-së për marrëveshjet e donacioneve/granteve me donatorë të huaj.

Ajencia Shtetërore për Programimin Strategjik dhe Koordinimin e Ndihmës (SASPAC) është autoriteti përgjegjës për regjistrimin e projekteve të financuara nga donatorët për përjashtim të TVSH-ja. Organizatat zbatuese/ përfituesit duhet të paraqesin një kërkesë me shkrim së bashku me aktin e miratimit të projektit dhe dokumentacionin tjetër të kërkuar. Nëse është e plotë, SASPAC lëshon një Certifikatë Regjistrimi të Projektit brenda pesë ditëve dhe e dërgon atë në Drejtorinë e Tatimeve dhe Doganave. Në rastet e dokumentacionit të munguar ose të paplotë, aplikantëve u jepen 10 ditë për të bërë korrigjimet e nevojshme.

Megjithatë procedurat e përjashtimit u aprovuan në vitin 2023 përmes Udhëzimit Nr. 11 (Fletorja Zyrtare 66/2023) dhe Udhëzimit Nr. 27 (Fletorja Zyrtare 137/2023), dispozitat e paqarta dhe të pazbatueshme në praktikë i kanë bërë ato joefektive. Një nga dispozitat më kufizuese për zbatimin efektiv të procedurës është detyrimi për të nënshkruar dhe noterizuar kontrata individuale me çdo furnitorë përpara çdo blerjeje. Duke pasur parasysh se shumica e projekteve përfshijnë 50 deri në 75 furnitorë, shpesh për shpenzime të vogla si furnizime zyre apo shërbime lokale, kjo kërkesë është e papërbalueshme logjistikisht dhe ekonomisht e pajustificueshme. Kosto dhe barra administrative shpesh e tejkalojnë vlerën e mallrave ose shërbimeve të prokuruar. Për më tepër, nuk është krijuar asnjë mekanizëm për të rimbursuar TVSH-në e mbledhur që nga hyrja në fuqi e Udhëzimit Nr. 11 në prill 2023, gjë që e rrezikon më tej qëndrueshmërinë financiare të sektorit. Në përgjigje të këtyre problematikave, PSH dorëzoi dy shkresa zyrtare³⁰ dhe zhvilloi takime me autoritetet përkatëse, duke paraqitur shqetësimet kryesore dhe propozuar zgjidhje praktike. Çështjet që lidhen me TVSH-në u ngritën gjithashtu gjatë mbledhjes së dhjetorit 2024 të Këshillit Kombëtar për Shoqërinë Civile. Duke njohur këto sfida, SASPAC dhe institucionet e tjera përkatëse janë angazhuar të rishikojnë procedurat e përjashtimit të TVSH-se me qëllim adresimin e shqetësime të ngritura nga sektori i OJF-ve. Këto ndryshime pritet të miratohen në vitin 2025.³¹ Partnerët Albania do të monitorojë zbatimin e procedurës.

Në praktikë, përjashtimi i TVSH-së për marrëveshjet e donacioneve/granteve me donatorë të huaj nuk është zbatuar kurrë. Edhe numri i kufizuar i certifikatave të lëshuara për OJF-të nuk u përdor, pasi sistemi ekzistues nuk ofroi mekanizmat e nevojshëm për zbatimin e tyre në praktikë. Ndërkohë, rimbursimi i TVSH-së në kuadër të Programit IPA II ka vijuar, me katër rimbursime të realizuara gjatë vitit 2024. Sa i përket përfitimeve të tjera

³⁰ Partnerët Shqipëri për Ndryshim dhe Zhvillim, 2024, "Komente dhe Rekomandime drejtuar institucioneve përgjegjëse për zbatimin e Udhëzimit Nr. 27, datë 13.09.2023 "Për disa shtesa dhe ndryshime në Udhëzimin Nr. 6, datë 30.01.2015 "Për Tatimin mbi Vlerën e Shtuar në Republikën e Shqipërisë"". I disponueshëm në: bit.ly/3SqrFQg

³¹ Fletorja Zyrtare 42/2025, Udhëzim Nr. 6, datë 24.02.2025 "Për disa ndryshime dhe shtesa në Udhëzimin Nr. 6, datë 30.01.2015 "Për Tatimin mbi Vlerën e Shtuar në Republikën e Shqipërisë"". Në dispozicion në: <https://www.qbz.gov.al/eli/udhezim/2025/02/24/6/881f2f7f-dbff-4649-87f2-071202427f12>

tatimore, nuk ndodhën ndryshime ligjore gjatë vitit 2024 dhe zhvillimet pasqyrojnë raportet e mëparshme të MM-së.

2.1.2. Lehtësirat mbi dhurimet

Kuadri ligjor mbi dhurimet mbetet kufizues, pasi nuk ekzistojnë lehtësira fiskale për dhurimet individuale dhe stimujt për kontributet e biznesit janë të kufizuara. Lidhur me platformat online të mbledhjes së fondeve (“crowdfunding”), legjislacioni aktual nuk i adreson në mënyrë të qartë praktikën e mbledhjes së fondeve përmes teknologjive digjitale, por as nuk i ndalon shprehimisht ato. Në kuadër të Udhërrëfyesit për Funksionimin e Institucioneve Demokratike, është parashikuar që deri në vitin 2025 të realizohet një analizë e legjislacionit lidhur me mundësinë e ofrimit të lehtësirave tatimore me të favorshme për dhurimet individuale dhe ato të bizneseve. Gjithashtu, Udhërrëfyesi përcakton miratimin e ligjit për sponsorizimin brenda vitit 2027³².

Në praktikë, OJF-të mund të marrin lirisht financime nga burime të ndryshme private dhe nuk përballen me procedura të komplikuar për të pasur akses në këto fonde. Ato gjithashtu mund të aplikojnë për dhurime përmes platformave “crowdfunding” për të gjeneruar të ardhura nga individë dhe biznese. E vetmja platformë lokale “crowdfunding” në vend që mbështet aktivitetet e OJF-ve është **Smile.al**, e krijuar nga Banka Credins në partneritet me Partnerët Shqipëri për Ndryshim dhe Zhvillim, Fondacionin “Vodafone Albania”, Grant Thornton Albania, Bankën Amerikane të Investimeve, dhe zbatuar nga Fondacioni Credins.

Gjatë vitit 2024, në platformën Smile.al janë mbështetur gjithsej 13 nisma komunitare të ndërmarra nga OJF-të.³³ Aktualisht, nuk ekziston ndonjë rregullore apo kërkesë specifike nga institucionet publike që të detyrojnë OJF-të të paraqesin dokumentacion shtesë për aktivitetet e tyre në platformat e “crowdfunding”-ut, përveç dokumenteve që kërkohen në auditimet rutinë.

Raporti i Vlerësimit të Kapaciteteve dhe Nevojave të vitit 2024 i publikuar nga Qendra Kombëtare Burimore³⁴ tregon një rritje të ndjeshme të bashkëpunimit ndërmjet OJF-ve dhe sektorit privat, ku 56% e OJF-ve të anketuara deklarojnë se kanë pasur bashkëpunime me biznesin. Shumica e këtyre OJF-ve janë me qendër në Tiranë dhe vetëm 25% e rasteve të bashkëpunimit kanë ndodhur jashtë kryeqytetit me një shpërndarje të gjerë gjeografike si Shkodër, Vlorë, Durrës, Elbasan dhe Korçë, si dhe në qytete më të vogla si Fushë-Arrëz, Vau i Dejës, Bulqizë, Fushë-Krujë, Përmet, Pukë, Pogradec, Lezhë dhe Orikum.³⁵

³² Vendimi Nr. 311, datë 02.10.2024 "Për Miratimin e Udhërrëfyesit për Funksionimin e Institucioneve Demokratike" I disponueshëm në: <https://amshc.gov.al/wp-content/uploads/2024/10/vendim-2024-10-02-611.pdf>

³³ Informacioni është marrë nga faqja e internetit e platformës Smile.al. I disponueshëm në: <https://smile.al/projekte-per-te-dhuruar/> <https://smile.al/projekte-te-mbeshtetura/>

³⁴ Partnerët Shqipëri për Ndryshim dhe Zhvillim, 2025, “Revista e Filantropisë”. I disponueshëm në: <https://bit.ly/43oju8l>

³⁵ Partnerët Shqipëri për Ndryshim dhe Zhvillim, 2025, “Vlerësimi i Kapaciteteve dhe Nevojave të Organizatave të Shoqërisë Civile në Shqipëri, 2024”. I disponueshëm në: <https://resourcecentre.al/publication/capacity-and-needs-assessment-of-civil-society-organisations-in-albania-2024/>

2.2. Mbështetja e shtetit

2.2.1. Financimi publik i disponueshëm

Gjatë vitit 2024 nuk ka pasur ndryshime ligjore lidhur me financimin publik për OJF-të. Ligji Nr. 10093/2009 “Për Krijimin dhe Funkcionimin e Agjencisë për Mbështetjen e Shoqërisë Civile”³⁶, përfshin dispozita që rregullojnë mbështetjen e shtetit për zhvillimin institucional të OJF-ve, financimin e bazuar në projekte dhe bashkëfinancimin e projekteve të financuara nga BE. Agjencia për Mbështetjen e Shoqërisë Civile (AMSHC) vijon të shërbejë si mekanizmi kombëtar për shpërndarjen e fondeve publike tek OJF-të. Përveç AMSHC-së, edhe institucione të tjera publike, si në nivel qendror ashtu edhe lokal, kanë ofruar mbështetje financiare për OJF-të gjatë vitit 2024. Tabelat më poshtë paraqesin një listë të këtyre institucioneve dhe fondet përkatëse të akorduara prej tyre, bazuar në informacionin e marrë si përgjigje ndaj kërkesës për informacion të dorëzuar nga Partnerët Shqipëri, si dhe të dhënat e publikuara në faqet zyrtare të institucioneve përkatëse.

Tabela 1: Financimi publik nga institucionet publike në nivel qendror për vitin 2024.

Institucioni	Numri i thirrjeve për projekt propozime	Aplikimet e dorëzura në total	OJF-të fituese	Shuma minimale dhe maksimale për grant	Shuma totale e shpërndarë VF 2024
AMSHC	1	150	73	Maks.: 2 milionë Lekë (rreth 20,000 Euro)	96.5 milionë Lekë (përaf. 965,000 EUR)
Ministria e Turizmit dhe Mjedisit	1	35 ³⁷	25	Nuk ka informacion	70,790,000 Lekë (përaf. 707,900 EUR)
Ministria e Ekonomisë, Kulturës dhe Inovacionit ³⁸	1	555	201	Min.: 200,000 Lekë (rreth 2,000 Euro) Maks.: 3,200,000 Lekë (rreth 32,000 Euro)	122,317,600 Lekë (përaf. 1.22 milionë Euro)
Agjencia Kombëtare e Rinisë ³⁹	1	116	26 ⁴⁰	Min: 1,500,000 Lekë (rreth 15,000 Euro) Maks: 3,500,000 Lekë (rreth 35,000 Euro)	70,000,000 Lekë (përaf. 700,000 EUR)

Buxheti vjetor i shtetit përfshin një zë të dedikuar për shoqërinë civile, i cili administrohet nga AMSHC-ja, por gjithashtu mbulon edhe shpenzimet operationale të vetë agjencisë. Si rrjedhojë, është e vështirë të dallohet qartë shuma që i dedikohet konkretisht mbështetjes financiare për OJF-të. Sipas ligjit të AMSHC-së, financimi

³⁶ Ligji Nr. 10093/2009, “Për Krijimin dhe Funkcionimin e Agjencisë për Mbështetjen e Shoqërisë Civile”

³⁷ Informacioni është marrë nga Ministria e Turizmit dhe Mjedisit dhe nëpërmjet përgjigjes së dhënë nga kërkesa për informacion e paraqitur nga Partnerët Shqipëri. I disponueshëm në: <https://turizmi.gov.al/10264-2/>

³⁸ Informacioni është marrë nga faqja e internetit e Ministrisë së Ekonomisë, Kulturës dhe Inovacionit. I disponueshëm në: <https://meki.gov.al/newsroom/lista-e-projekteve-te-miratuara-per-thirrjen-e-projekteve-kulturore-art-dhe-trashegimi-2024/>

³⁹ Informacioni është marrë nga faqja e internetit e Agjencisë Kombëtare të Rinisë. I disponueshëm në: <https://rinia.gov.al/wp-content/uploads/2024/03/Projektet-fituese-te-thirrjes-se-3-per-organizatat.pdf>

⁴⁰ Informacioni ofrohet nëpërmjet përgjigjes së dhënë ndaj kërkesës për informacion të paraqitur nga Partnerët Albania dhe të marrë nga faqja e internetit e Agjencisë Kombëtare të Rinisë. I disponueshëm në: https://rinia.gov.al/wp-content/uploads/2024/08/Projektet_Fituese_Thirrja_IV_per_Organizatat_2024.pdf

publik për agjencinë duhet të rritet me 2% në vit; megjithatë, për vitin 2024, buxheti u rrit vetëm me 1%.⁴¹ Ashtu si në vitet e mëparshme, gjatë vitit 2024, AMSHC-ja nuk ka vënë në dispozicion fonde për mbështetje institucionale apo për bashkëfinancim të projekteve.

Lidhur me ofrimin e ndihmës juridike falas, OJF-të e autorizuar nga Ministria e Drejtësisë mund të përfitojnë fonde publike për ofrimin e ndihmës juridike parësore. Sipas VKM-së Nr. 55, datë 6.02.2019, “Për përcaktimin e procedurave dhe dokumentacionit për autorizimin e organizatave jofitimprurëse që ofrojnë ndihmë juridike parësore të garantuar nga shteti”, ky autorizim është i vlefshëm për një periudhë dyvjeçare. Në vitin 2022, u autorizuan 15 OJF, me afat vlefshmërie deri më shtator 2024. Për shkak të afatit të skadimit para përfundimit të periudhës së financimit, Ministria vendosi të mos hapë thirrje të reja në fillim të vitit 2024.

Për të zgjidhur këtë çështje, Drejtoria e Ndhmës Juridike Falas propozoi ndryshimin e VKM-së Nr. 55, datë 6.02.2019, duke e bërë autorizimin të vlefshëm pa afat dhe duke shtyrë hapjen e thirrjes së re për financim deri pas hyrjes në fuqi të versionit të ndryshuar. Ky propozim u përfshi në Programin e Hartimit të Legjislacionit për tremujorin e parë të vitit 2025. Miratimi i amendamentit pritet të ndodhë gjatë vitit 2025. Si rrjedhojë, gjatë vitit 2024 nuk është ofruar asnjë financim për OJF-të që ofrojnë ndihmë juridike falas.

Tabela 2: Financimi publik nga institucionet publike në nivel vendor për vitin 2024.

Bashkia	Numri i thirrjeve për propozime	Aplikimet e dorëzuara në total	OJF-të fituese	Shuma minimale dhe maksimale për grant	Shuma totale e shpërndarë VF 2024
Belsh	Pa informacion	2	2	Min.: 200,000 Lekë (rreth 2,000 Euro) Maks.: 323,000 Lekë (rreth 3,250 Euro)	523,000 Lekë (përaf. 5,230 Euro)
Patos	1	15	3	Pa informacion	3,737,000 Lekë (përaf. 37,500 Euro)
Shkodër	2	Pa informacion	24	Pa informacion	59,600,000 Lekë (përaf. 596,000 Euro)
Lezhë	1	5	2	Min.: 1,000,000 Lekë (rreth 10,000 Euro) Maks.: 2,000,000 Lekë (rreth 20,000 Euro)	3,795,100 Lekë (rreth 3,800 Euro)
Kamëz	2	15	1	Min.: 700,000 Lekë (rreth 7,000 Euro) Maks.: 1,500,000 Lekë (rreth 15,000 Euro)	1,999,625.00 (përaf. 20,000 Euro)
Tepelenë	1	Pa informacion	1	5,100,000 Lekë	5,100,000 Lekë (përaf. 51,100 Euro)

⁴¹Informacioni është marrë nga faqja e internetit e Ministrisë së Financave. I disponueshëm në: <https://financa.gov.al/wp-content/uploads/2024/10/Tabela-1-Buxheti-2025-institucionet-me-programe-dhe-shpenzimet-e-tjera-1.xls>

Kukës	1	15	3	Min.: 1,000,000 Lekë (rreth 10,000 Euro) Maks.: 2,000,000 Lekë (rreth 20,000 Euro)	870,909 Lekë (përaf. 8710 Euro)
Përmet	1	4	3	Min.: 1,000,000 Lekë (rreth 10,000 Euro) Maks.: 2,000,000 Lekë (rreth 20,000 Euro)	5,250,000 Lekë (përaf. 52,500 Euro)
Mat	N/A ⁴²	1	1	480,000 Lekë (rreth 4,800 EUR)	480,000 Lekë (përaf. 4,800 Euro)
Gramsh	N/A	3	3	Pa informacion	300,000 Lekë (rreth 3,000 Euro)
Elbasan	N/A	1	1	Pa informacion	150,000 Lekë (përaf. 1,500 Euro)

Vlen të theksohet se fondet që administrohen nga bashkitë vijnë si nga buxhetet e tyre ashtu edhe nga donatorët e huaj, si pjesë e programeve të tilla si Programi Rajonal për Demokracinë Vendore në Ballkanin Perëndimor (ReLOaD) i cili zbatohet nga UNDP-ja dhe financohet nga BE-ja. Megjithatë, bazuar në informacionin e disponueshëm publikisht, nuk është e mundur të përcaktohet përqindja e saktë e fondeve sipas burimit.

Në praktikë, financimi publik i disponueshëm është i kufizuar dhe nuk i përgjigjet nevojave të OJF-ve. Sipas Raportit të Vlerësimit të Kapaciteteve dhe Nevojave të vitit 2024 nga Qendra Kombëtare Burimore, vetëm 23 nga 110 OJF-të e anketuara (20%) morën fonde nga qeveria qendrore (përfshirë grantet e shpërndara nga AMSHC-ja) dhe vetëm 20 OJF (18%) morën fonde nga bashkitë.⁴³

2.2.2. Shpërndarja e Financimit Publik

Udhërrëfytyruesi për Funkcionimin e Institucioneve Demokratike përfshin masën për krijimin e një kuadri ligjor, politik dhe institucional në përputhje me standardet ndërkombëtare për të promovuar hapësirën qytetare dhe për të mbështetur OJF-të. Brenda kësaj mase përfshihet përmirësimi i procedurave administrative për menaxhimin e të gjitha fondeve publike, përfshirë ato që administrohen nga AMSHC, deri në fund të vitit 2025; rritja e financimit publik duke filluar nga viti 2026, për të mundësuar që OJF-të të përmbushin në mënyrë efektive rolin e tyre si ofrues shërbimesh; si dhe funksionalizimi i plotë i platformës online për monitorimin e procesit të granteve brenda vitit 2025.

Në praktikë, institucionet publike i shpallin procedurat e aplikimit për grante duke ofruar kohë të mjaftueshme për përgatitjen dhe dorëzimin e propozimeve të projekteve, së bashku me dokumentacionin shoqërues të kërkuar. AMSHC-ja dhe Agjencia Kombëtare e Rinisë organizojnë gjithashtu sesione informuese

⁴² Ata kanë një Memorandum Mirëkuptimi me organizatat lokale.

⁴³ Partnerët Shqipëri për Ndryshim dhe Zhvillim, 2025, "Vlerësimi i Kapaciteteve dhe Nevojave të Organizatave të Shoqërisë Civile në Shqipëri, 2024". I disponueshëm në: <https://resourcecentre.al/publication/capacity-and-needs-assessment-of-civil-society-organisations-in-albania-2024/>

për të mbështetur aplikantët potencialë. Në nivel lokal, vihet re një transparencë më e madhe në bashkitë që zbatojnë metodologjinë e Projektit të Përforsimit të Demokracisë Vendore (LOD) të projektit ReLOaD.

Megjithatë, është vënë re një regres në transparencën lidhur me projektet e financuara. Ndryshe nga vitet e mëparshme, AMSHC-ja nuk e publikoi listën e projekteve fituese në faqen zyrtare të internetit në seksionin përkatës të thirrjes për propozime, duke mos përmbushur kështu detyrimin ligjor për publikim. Gjithashtu, lista nuk u vu në dispozicion as pas kërkesës për informacion të paraqitur nga PSH-ja. Në përgjigje të kësaj kërkesë, institucioni ka dhënë vetëm të dhëna të përgjithshme, si numri total i projekteve të financuara dhe fondet e akorduara për secilën fushë prioritare, pa bërë publike emrat e përfituesve apo detajet specifike të projekteve, si vlerat e financimit, objektivat dhe aktivitetet e mbështetura. Gjatë shqyrtimit të faqes së saj zyrtare të internetit, ekziston një vendim nr. 2, datë 23.04.2024, ku është publikuar lista e fituesve të shpërblyer.⁴⁴

Të njëjtat probleme vijojnë të mbeten edhe në institucionet e tjera qendrore që kanë publikuar projektet e Financuara, por informacioni nuk përmban detaje të mjaftueshme. Për shembull, Ministria e Turizmit dhe Mjedisit dhe Ministria e Ekonomisë, Kulturës dhe Inovacionit publikuan vetëm emrat e organizatave përfituese dhe titujt e projekteve, pa përfshirë shumat financiare, qëllimet apo aktivitetet kryesore. Agjencia Kombëtare e Rinisë publikoi titullin e projektit dhe shumën e financimit për projekt, por jo emrat e organizatave përfituese. Nga ana tjetër, bashkitë që kanë zbatuar metodologjinë LOD kanë publikuar informacionin në faqen e tyre të internetit në lidhje me përfituesit dhe shumën përkatëse të financuar.

2.2.3. Llogaridhënia, monitorimi dhe vlerësimi i financimit publik

Korniza ligjore mbi llogaridhënien e financimeve publike, përfshirë monitorimin dhe vlerësimin, mbetet e pandryshuar, siç raportohet në Raportin e MM 2023.

Në praktikë, bazuar në informacionin e marrë nga AMSHC-ja, institucioni kryen monitorim të vazhdueshëm për çdo projekt të financuar, duke mbuluar aspektet narrative dhe financiare, me qëllim vlerësimin e nivelit të arritjeve për secilën nismë. Megjithatë, **vlerësimet e rregullta mbi efektet apo ndikimin e financimeve publike, si edhe ato të kryera nga institucionet shtetërore, nuk bëhen publike.**

2.2.4. Mbështetje jo financiare

Vendimi i Këshillit të Ministrave Nr. 621, datë 10.10.2024 “Për miratimin e dokumentit të politikave “Agjenda Kombëtare e Reformave 2024–2027”, në kuadër të instrumentit të Bashkimit Evropian “Lehtësimi për Reforma dhe Rritje për Ballkanin Perëndimor”⁴⁵ përcakton që deri në fund të vitit 2026, rreth 50% e numrit dhe vlerës së aseteve të konfiskuara të ripërdoren, përfshirë ripërdorimet sociale, brenda 6 muajve nga konfiskimi.

⁴⁴ Agjencia për Mbështetjen e Shoqërisë Civile, 2024, Vendimi Nr. 02, datë 23.04.2024 “Për miratimin e propozimit të projektit, thirrjes për propozime 17 dhe shumave të financimit. I disponueshëm në: <https://amshc.gov.al/wp-content/uploads/2024/11/Vendimi-Nr.-2-I-Bordit-Mbikqyres-2024.pdf>

⁴⁵ Informacioni është marrë nga faqja zyrtare e internetit të Ministrisë së Drejtësisë. I disponueshëm në <https://www.drejtesia.gov.al/wp-content/uploads/2024/11/Dokument-Politik-Agjenda-Kombetare-e-Reformave-2024-2027.pdf>

Ligji Nr. 139/2015 "Për Vetëqeverisjen Vendore", i ndryshuar,⁴⁶ lejon dhënien falas të pronave publike për t'u përdorur nga palë të treta, me miratimin e Këshillit Bashkiak.

Agjencia për Administrimin e Pasurive të Sekuestruara dhe të Konfiskuara (AAPSK) , bazuar në Vendimin Nr. 632, datë 23.07.2010, "Për përcaktimin e kritereve, metodave dhe procedurave të vlerësimit për vënien në punë dhe tjetërsimin e pasurive të konfiskuara", mund t'u japë OJF-ve për përdorim social pasuri të konfiskuara nga veprimtaria kriminale dhe korrupsioni i nivelit të lartë, për qëllime mbrojtjeje dhe rehabilitimi të viktimave të krimit të organizuar. OJF-të mund të aplikojnë për përdorimin e pasurive të konfiskuara duke paraqitur një kërkesë zyrtare pranë Agjencisë për Administrimin e Pasurive të Sekuestruara dhe të Konfiskuara (AAPSK), e shoqëruar me një propozim projekti që përshkruan përdorimin social të synuar, planin e zbatimit dhe qëndrueshmërinë. AAPSK-ja shqyrton kërkesën dhe ia përcjell për miratim përfundimtar Komitetit Ndërmarrës për Masat Kundër Krimit të Organizuar, i cili është autoriteti kompetent për vendimmarrjen mbi dhënien në përdorim të pasurive të konfiskuara.

Në praktikë, **mbështetja jo financiare nga bashkitë ofrohet mbi bazën e kërkesave të paraqitura nga OJF-të pranë autoriteteve vendore.** Në rastin e dhënies së mjediseve pa pagesë, vendimi merret pas miratimit nga këshilli bashkiak. Në nivel vendor, 16 nga 35 bashki⁴⁷ që iu përgjigjën kërkesës për informacion të PSH-së kanë ofruar mbështetje jo financiare, përfshirë ambiente pa qira, mbështetje logjistike për aktivitete kulturore dhe ndihmë përmes stafit bashkiak.

Përveç mbështetjes në nivel vendor, kanë ekzistuar edhe mekanizma kombëtarë si Fondi i Lotarisë Kombëtare, i cili dikur ka luajtur një rol të rëndësishëm në financimin e iniciativave jofitimprurëse, duke shërbyer si një burim potencial për OJF-të. Megjithatë, kjo mundësi mbështetjeje nuk është më e disponueshme, pasi kuadri ligjor që rregullonte funksionimin e Lotarisë Kombëtare nuk është më në fuqi, duke e kufizuar edhe më tej gamën e burimeve të financimit publik për organizatat jofitimprurëse.

2.3. Kapitulli njerëzor

2.3.1. Punësimi në OJF

Kuvendi i Shqipërisë miratoi Ligjin Nr. 91/2024 për "Për disa ndryshime në Ligjin nr. 7961, datë 12.07.1995, "Kodi i Punës i Republikës së Shqipërisë".⁴⁸ Këto ndryshime janë në përputhje me zhvillimet e fundit në praktikën e punësimit në Bashkimin Evropian pas pandemisë, me synimin për të promovuar politika më efikase në tregun e punës. Ndryshimet kryesore përfshijnë rritjen e numrit të ditëve të lejes vjetore dhe më shumë fleksibilitet në përdorimin e lejes së paguar. Këto ndryshime zbatohen edhe për punonjësit që punojnë në sektorin e OJF-ve.

Sipas informacionit të marrë nga DPT-ja⁴⁹, gjatë vitit 2024 rezultojnë të punësuar gjithsej **9,875 punonjës** në sektorin e organizatave jofitimprurëse (OJF), nga të cilët **8,916 (90%) janë të punësuar me kohë të plotë dhe 959 (10%) me kohë të pjesshme.** Në krahasim me vitin 2023, kjo shënon një **rënie prej afërsisht 1,000**

⁴⁶ Fletorja Zyrtare 249/2015, Ligji Nr. 139/2015 "Për vetëqeverisjen vendore", neni 54, shkronja e/1. I disponueshëm në:

<https://qbz.gov.al/eli/ligi/2015/12/17/139>

⁴⁷ Bulqizë , Kamëz , Shkodër , Pukë , Lezhë , Devoll , Tepelenë , Përmet , Dibër , Pustec , Belsh , Mat , Durrës , Vlorë , Kolonjë dhe Kurbin .

⁴⁸ Ligji Nr. 7961 datë 12.07.1995 "Kodi i Punës i Republikës së Shqipërisë", i ndryshuar. I disponueshëm në:

<https://www.qbz.gov.al/preview/c1c18a6c-5f3e-457d-b931-de505b3c7ed0>

⁴⁹ Numri i punonjësve i referuar përfshin edhe të dhënat e janarit për vitin 2025

punonjësish në sektor. Kjo rënie e ndjeshme nuk mund të shpjegohet vetëm me uljen e lehtë të numrit të OJF-ve aktive, nga 2,257 në vitin 2023 në 2,228 në vitin 2024, por sugjeron një ndikim më të gjerë të vështirësive financiare me të cilat po përballen organizatat. Këto sfida ekonomike mund të kenë ndikuar drejtpërdrejt në kapacitetin e OJF-ve për të ruajtur ose zgjeruar stafin, duke reflektuar kështu një tendencë shqetësuese për qëndrueshmërinë e sektorit.

2.3.2. Vullnetarizmi në OJF-të

Në nëntor, Ministri i Shtetit për Fëmijët dhe të Rinjtë shpalli konsultimin publik për Projektligjin "Për Vullnetarizmin".⁵⁰ Ky projektligj vjen si përgjigje ndaj përpjekjeve të vazhdueshme të shoqërisë civile për të përmirësuar kuadrin ligjor për vullnetarizmin në vend, duke pasur parasysh se ligji ekzistues, megjithëse i miratuar vite më parë (në vitin 2016), nuk është zbatuar dhe në vend që të mbështesë, është kthyer në një barrë për OJF-të dhe grupet joformale, duke penguar aktivitetet e tyre.

Ndërsa projektligji synon të promovojë një mjedis mundësues për vullnetarizmin, Qendra Kombëtare Burimore për Shoqërinë Civile dhe disa organizata kanë ngritur shqetësime për disa dispozita të projektligjit. Ndër to, veçohet mungesa e një përkufizimi të qartë dhe të përshtatshëm të vullnetarizmit si një shërbim publik, i ndarë nga punësimi. Kjo mungesë rrezikon të përsërisë sfidat e mëparshme të zbatimit, ku vullnetarizmi është trajtuar gabimisht si formë punësimi, duke çuar në detyrime tatimore dhe sigurimesh për OJF-të. Gjithashtu, projektligji parashikon një sistem të centralizuar për regjistrimin e vullnetarëve, i cili mund të sjellë burokraci të panevojshme. Së fundi, sanksionet administrative të propozuara në projektligj rrezikojnë të krijojnë një mjedis kufizues dhe ndëshkues, në vend që të nxisin dhe të inkurajojnë vullnetarizmin. Organizatat paraqitën komente të hartuar nga një ekspert ligjor, së bashku dhe rekomandime kryesore për të përmirësuar projektligjin, përfshirë ripërcaktimin e vullnetarizmit si një shërbim publik, thjeshtimin e procedurave të regjistrimit, garantimin e masave administrative proporcionale dhe përafrimin e ligjit me kontekstin social dhe ekonomik të vendit. Këto komente i janë paraqitur ministrisë, së bashku me një kërkesë për konsultim më të gjerë me shoqërinë civile.⁵¹

Sipas Raportit të Vlerësimit të Kapaciteteve dhe Nevojave 2024 të Qendrës Kombëtare Burimore, 87 nga 110 OJF-të të anketuara (rreth 80%) raportuan se kanë angazhuar vullnetarë. Numri i vullnetarëve varion nga 1 deri në 533 për organizatë, ndërsa 52% e OJF-ve të anketuara raportuan se kanë angazhuar deri në 15 vullnetarë.⁵² Nga të dhënat e mbledhura, rezultojnë se koha mesatare angazhimit të një vullnetari në organizatën pjesëmarrëse është rreth 9.8 orë në muaj. Megjithatë, kjo mesatare ndikohet edhe nga prania e organizatave me numër të lartë vullnetarësh të angazhuar, siç është organizata Food Bank, e cila angazhoi më shumë se 500 vullnetarë gjatë vitit 2024.

⁵⁰Informacioni është marrë nga regjistri elektronik për njoftim dhe konsultim publik . I disponueshëm në:

https://www.konsultimipublik.gov.al/documents/RENJK_800_Projektligji-pe%CC%88r-vullnetarizmin.docx

⁵¹ Informacioni është marrë nga faqja zyrtare e internetit të Qendrës Kombëtare Burimore për Zhvillimin e Shoqërisë Civile. I disponueshëm në:

<https://resourcecentre.al/sq/komente-p%d1%91r-projektligjin-per-vullnetarizmin/>

⁵² Partnerët Shqipëri për Ndryshim dhe Zhvillim, 2025, "Vlerësimi i Kapaciteteve dhe Nevojave të Organizatës së Shoqërisë Civile në Shqipëri, 2024", faqja 10. I disponueshëm në: <https://resourcecentre.al/publication/capacity-and-needs-assessment-of-civil-society-organisations-in-albania-2024/>

2.3.3. Angazhimi Qytetar

Gjatë vitit 2024 nuk ka pasur ndryshime ligjore në lidhje me angazhimin qytetar. Në sistemin arsimor shqiptar, angazhimi qytetar promovohet përmes lëndës “Edukata Qytetare” në arsimin fillor, e cila synon të pajisë nxënësit me njohuri dhe aftësi për t’u bërë qytetarë të informuar, përgjegjshëm dhe aktivë në një shoqëri gjithnjë e më të ndërlidhur.

Në praktikë, në raportin e fundit të publikuar nga Fondacioni Konrad-Adenauer (KAS), gjetjet treguan një angazhim të ulët të të rinjve në proceset formale politike, por një pjesëmarrje më të lartë në iniciativat komunitare dhe aktivitetet bamirëse, duke reflektuar një kohezion të fortë social.⁵³

⁵³ Fondacioni Konrad Adenauer, 2024, “Pjesëmarrja Politike dhe Qytetare e të Rinjve, Bashkia e Hasit”. I disponueshëm: <https://www.kas.de/documents/271859/0/Youth+participation+HAS.pdf/917ead2e-3b57-3afb-8d0e-65278e13b1f5?version=1.0&t=1723626275813>

Fusha 3: Marrëdhënia Shtet-OJF

3.1. Kuadri dhe praktikat për bashkëpunim

3.1.1. Strategjitë për Bashkëpunim

Deri në momentin e hartimit të këtij raporti, nuk ekziston një dokument strategjik i dedikuar që rregullon posaçërisht bashkëpunimin ndërmjet qeverisë dhe shoqërisë civile. Dokumenti i vetëm zyrtar ku shoqëria civile trajtohet si fushë prioritare mbetet Udhërrëfyesi për Funksionimin e Institucioneve Demokratike.

“Udhërrëfyesi për Politikën e Qeverisë drejt një Mjedisi më Mundësues për Zhvillimin e Shoqërisë Civile 2019–2023” ka përfunduar zyrtarisht periudhën e tij të zbatimit. Në vitin 2024, me kërkesë të Qeverisë së Shqipërisë dhe me mbështetjen e Delegacionit të BE-së në Shqipëri dhe DG NEAR, u ndërmor një vlerësim i arritjeve dhe rezultateve të këtij dokumenti. Qëllimi i këtij vlerësimi ishte jo vetëm të shërbente si bazë orientuese për hartimin e Udhërrëfyesit të ri për periudhën 2024–2027, por edhe të analizonte nivelin e zbatimit të masave të parashikuara në Udhërrëfyesin 2019–2023. Gjetjet paraprake të vlerësimit u prezantuan në qershor 2024, gjatë një takimi të organizuar nga Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, ku morën pjesë anëtarë të Këshillit Kombëtar për Shoqërinë Civile, përfaqësues të BE-së, ekspertë kombëtarë dhe ndërkombëtarë të shoqërisë civile dhe përfaqësues të Programit të Asistencës Teknike për Organizatat e Shoqërisë Civile (TACSO) në Ballkanin Perëndimor dhe Turqi. Deri më sot, ky mbetet i vetmi përditësim publik në lidhje me procesin e vlerësimit. Rezultatet paraprake treguan se vetëm 11% e masave të Udhërrëfyesit janë zbatuar plotësisht, duke reflektuar një angazhim të ulët të qeverisë ndaj këtij Udhërrëfyesi. Ky nivel i ulët zbatimi i atribuohet edhe mungesës së një institucioni përgjegjës për koordinimin, monitorimin dhe vlerësimin e Udhërrëfyesit. Ndërkohë Udhërrëfyesi i ri 2024–2027 pritej të finalizohet brenda vitit, në përputhje me Udhërrëfyesin për Funksionimin e Institucioneve Demokratike. Megjithatë, procesi i hartimit të tij është vonuar dhe nuk ka informacion publik të disponueshëm për ecurinë e tij.

Në praktikë, për shkak të mungesës së transparencës në vlerësimin e Udhërrëfyesit 2019–2023 dhe mungesës së informacionit publik mbi hartimin e Udhërrëfyesit të ri, Partnerët Shqipëri, së bashku me një grup OJF-sh,⁵⁴ i dërguan një letër zyrtare Ministrisë së Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, si institucion përgjegjës për drejtimin e Këshillit Kombëtar për Shoqërinë Civile. Letra i bënte thirrje Ministrisë për një proces transparent, gjithëpërfshirës dhe me pjesëmarrje në hartimin e strategjisë 2024–2027, duke theksuar rëndësinë e përfshirjes së OJF-ve dhe aktorëve të tjerë që në fazën fillestare.

3.1.2. Mekanizmat për bashkëpunim

Si pjesë e përpjekjeve më të gjera për reformë, qeveria ka propozuar krijimin e një strukture të vetme institucionale, më të pajisur dhe më autonome, e cila do të shërbejë si platforma kryesore për dialogun me

⁵⁴ Informacioni është marrë nga faqja e internetit e Qendrës Kombëtare të Burimeve për Shoqërinë Civile. I disponueshëm në: <https://resourcecentre.al/2025/02/24/open-letter-on-the-assessment-of-the-roadmap-for-government-policy-towards-an-enabling-environment-for-civil-society-development-2019-2023-and-the-drafting-of-the-roadmap-for-the-period-2024/>

shoqërinë civile. Kjo strukturë e propozuar do të përfshijë dimensionet ekonomike, sociale dhe mjedisore, dhe do të mbështetet nga një seli dhe buxhet i dedikuar. Sipas modelit të parashikuar, aktorët e shoqërisë civile do të organizohen në tre kolegje përfaqësuese. Edhe pse është realizuar një vlerësim fillestar me mbështetjen e qeverisë franceze, ende mungon qartësia lidhur me afatet e zbatimit, përfshirjen e aktorëve të interesuar, përfshirë shoqërinë civile dhe sektorin privat, si dhe ndikimin e mundshëm që kjo strukturë mund të ketë mbi mekanizmat ekzistues, si platforma e konsultimeve për integrimin në Bashkimin Evropian.

Pas një vendimi të Këshillit të Ministrave në maj 2025, SASPAC është zyrtarisht Koordinatori Kombëtar për zbatimin e Programit për Reforma dhe Rritje, një iniciativë kryesore e BE-së në kuadër të Planit të Rritjes për Ballkanin Perëndimor. Në këtë cilësi, SASPAC është përgjegjëse për koordinimin, planifikimin dhe monitorimin e përgjithshëm të reformave dhe investimeve të mbështetura nga Programi, duke bashkëpunuar ngushtë me Komisionin Evropian dhe institucionet përkatëse vendore përmes një Komiteti të Përbashkët Monitorimi, i cili do të funksionojë si organi qendror për ndjekjen e progresit dhe sigurimin e përmbushjes së objektivave të reformës.

Mekanizmi kryesor për bashkëpunim midis qeverisë dhe shoqërisë civile është Këshilli Kombëtar për Shoqërinë Civile (KKSHC), një organ kolegjal këshillimor, i krijuar në vitin 2016 me qëllim promovimin e dialogut dhe bashkëpunimit midis shtetit dhe shoqërisë civile. Për shkak të disa problematikave të evidentuara gjatë zbatimit të ligjit për themelimin e Këshillit, qeveria ka përfshirë rishikimin e tij në Udhërrëfyesin për Funksionimin e Institucioneve Demokratike. Ligji i ri për KKSHC-në ishte planifikuar të miratohej nga Këshilli i Ministrave në vitin 2024 dhe nga Kuvendi i Shqipërisë brenda gjashtë muajve të parë të vitit 2025.⁵⁵ Në takimin e tetorit 2024 të KKSHC-së,⁵⁶ u diskutuan ndryshimet në Ligjin për Themelimin dhe Funksionimin e KKSHC-së. Megjithatë, në vitin 2024 nuk u miratua asnjë ndryshim ligjor.

Gjatë vitit 2024, KKSHC-ja organizoi katër takime, njëri prej të cilave u përqendrua në prezantimin e gjetjeve paraprake të vlerësimit mbi zbatimin e Udhërrëfyesit 2019–2023 nga qeveria. Çështje të tjera⁵⁷ të diskutuara në këto takime përfshijnë:

- Regjistri elektronik i OJF-ve dhe lidhja e tij me sistemin e ri që po zhvillohet nga DPT.
- Zbatimi i ligjit që përjashton OJF-të nga përjashtimi nga TVSH-ja për grantet e huaja.
- Propozime për kalendarin e aktiviteteve të KKSHC-së për vitin 2024.
- Përditësim mbi procesin e hartimit të Udhërrëfyesit të ri për Shoqërinë Civile 2024-2027.
- Amendamenti i Ligjit të KKSHC-së.
- Njoftim mbi miratimin e Udhërrëfyesit të ri për Funksionimin e Institucioneve Demokratike.
- Procesi i integritetit të Shqipërisë në BE, roli i organizatave të shoqërisë civile në këtë proces dhe përfshirja e Komitetit të Përbashkët Konsultativ të shoqërisë civile.
- Bashkëfinancimi publik për projektet e financuara nga BE-ja dhe formulari i përjashtimit nga TVSH-ja për projektet e financuara nga BE-ja.

⁵⁵ Vendimi Nr. 311, datë 02.10.2024 "Për Miratimin e Udhërrëfyesit për Funksionimin e Institucioneve Demokratike" I disponueshëm në: <https://amshc.gov.al/wp-content/uploads/2024/10/vendim-2024-10-02-611.pdf>

⁵⁶ Këshilli Kombëtar për Shoqërinë Civile, 2024, "Procesverbal i Mbledhjes", f. 6. I disponueshëm në: <https://kkshc.gov.al/wp-content/uploads/2024/11/Procesverbal-Mbledhje-KKSHC-16.10.2024.pdf>

⁵⁷ Informacioni është marrë nga faqja zyrtare e internetit e Këshillit Kombëtar për Shoqërinë Civile. I disponueshëm në: <https://kkshc.gov.al/385/>

- Propozime në lidhje me krijimin e Urdhrit të Profesionit të Shëndetit Publik.
- Prezantimi i ndryshimeve të propozuara në Udhëzimin "Për Tatimin mbi Vlerën e Shtuar".

Në praktikë, KKSH vijon të mos artikulojë shqetësimet dhe prioritetet e organizatave jofitimprurëse, duke e kufizuar rolin e tij në një strukturë formale me ndikim minimal në procesin e hartimit të politikave.

Një mekanizëm tjetër për bashkëpunim është Këshilli Kombëtar për Integrimin Evropian (KKIE). Sipas raportit të tij vjetor, KKIE ka organizuar 12 takime ndërgjegjësuere. Ndër to, 3 takime u organizuan në bashkëpunim me komunitetin akademik dhe 9 takime u organizuan në bashkëpunim me shoqërinë civile.⁵⁸

Shqetësimet në lidhje me mungesën e transparencës rreth qëndrimit negocues të qeverisë dhe mungesën e konsultimeve me përfaqësues të shoqërisë civile dhe grupet interesi u ngritën nga drejtuesja e KKIE-së dhe organizatat e shoqërisë civile gjatë njërit prej takimeve. Pjesëmarrësit shprehën pakënaqësi për qasjen e kufizuar në dokumentin e pozicionit negociues dhe në tre udhërrëfyesit,⁵⁹ si dhe për përfshirjen e pamjaftueshme të shoqërisë civile në tryezat me grupet negociuese. U paraqitën disa propozime, duke përfshirë krijimin e një platforme komunikimi me publikun për Grupkapitullin 1 "Themeloret" dhe kapitujt që pritet të hapen së shpejti, rritjen e përfshirjes së shoqërisë civile në monitorimin e procesit të negociatave dhe vendosjen e një programi të detyrueshëm transparence nga Kryenegociatori i Shqipërisë me BE-në. Nevoja për forcimin e rolit të shoqërisë civile, përfshirë edhe procesin e negociatave për anëtarësimin në BE, është theksuar gjithashtu edhe në Raportin Vjetor 2024 për Shqipërinë të Komisionit.⁶⁰

Në praktikë, rreth 80% e 110 OSHC-ve të anketuara për Raportin e Vlerësimit të Kapaciteteve dhe Nevojave të vitit 2024,⁶¹ raportuan se kanë qenë të angazhuara në procesin e integritetit të vendit. Megjithatë, në një shkallë nga "shumë të angazhuara" në "aspak të angazhuara", ato janë kryesisht "disi të angazhuara", çka nënvizon më tej nevojën për forcimin e rolit të sektorit dhe për një pjesëmarrje kuptimplotë në këtë proces.

3.2. Përfshirja në procesin e politikave dhe vendimmarrjes

3.2.1. Standardet për përfshirjen e OJF-ve

Në përgjigje të sfidave të vazhdueshme, qeveria ka përfshirë masa të veçanta në Udhërrëfyesin për Funkcionimin e Institucioneve Demokratike, me qëllim përmirësimin e cilësisë së konsultimeve, rritjen e transparencës dhe shtimin e pjesëmarrjes së organizatave jofitimprurëse në proceset vendimmarrëse.⁶²

Gjatë vitit 2024, komisionet e përhershme parlamentare shqyrtuan gjithsej 601 propozime për ndryshime të paraqitura nga deputetë, Këshilli i Ministrave, organizata të shoqërisë civile dhe grupet interesi. Nga këto, u

⁵⁸Këshilli Kombëtar për Integrimin Evropian, 2025, "Raporti Vjetor 2024". I disponueshëm në:

<https://kuvendiwebfiles.blob.core.windows.net/webfiles/202503121052226078Raporti%20Vjetor%20i%20KKIE%202024.pdf>

⁵⁹ Udhërrëfyes për Reformën e Administratës Publike, Udhërrëfyes për Sundimin e Ligjit, Udhërrëfyes për Funkcionimin e Institucioneve Demokratike.

⁶⁰Komisioni Evropian, 2024, "Raporti Vjetor i Shqipërisë 2024". I disponueshëm në:

https://enlargement.ec.europa.eu/document/download/a8eec3f9-b2ec-4cb1-8748-9058854dbc68_en?filename=Albania%20Report%202024.pdf

⁶¹ Partnerët Shqipëri për Ndryshim dhe Zhvillim, 2025, "Vlerësimi i Kapaciteteve dhe Nevojave të Organizatave të Shoqërisë Civile në Shqipëri, 2024", faqja 10. I disponueshëm në: <https://resourcecentre.al/publication/capacity-and-needs-assessment-of-civil-society-organisations-in-albania-2024/>

⁶² Vendimi Nr. 311, datë 02.10.2024 "Për Miratimin e Udhërrëfyesit për Funkcionimin e Institucioneve Demokratike" I disponueshëm në: <https://amshc.gov.al/wp-content/uploads/2024/10/vendim-2024-10-02-611.pdf>

miratuan, përkatësisht: 434 të propozuara nga deputetët, 5 nga Këshilli i Ministrave dhe 72 të propozuara nga organizatat e shoqërisë civile dhe grupet e interesit.⁶³

Nga ana e qeverisë, përpjekjet për të përmirësuar transparencën dhe konsultimin publik dhanë rezultate mikse. Gjithsej 104 draft dokumente u publikuan nga ministritë përkatëse në regjistrin elektronik për konsultim publik, gati dy herë më shumë se numri i raportuar në Raportin MM 2023⁶⁴. Megjithatë, sa i përket marrjes parasysh të rekomandimeve të OJF-ve, niveli i përgjigjes mbetet i kufizuar. Vetëm Ministria e Drejtësisë iu përgjigj kërkesës për informacion, duke raportuar se 81% e komenteve të dorëzuara nga OJF-të u reflektuan në përmirësimet e bëra në projektligjet përkatëse.

Tabela 3: Draft dokumentet të publikuara në regjistrin elektronik për konsultim publik tek platforma: konsultimipublik.gov.al

Ministritë e Linjës	Konsultimet e publikuara në vitin 2024
Ministria e Arsimit dhe Sportit	3
Ministria e Financave	6
Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale	3
Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë	14
Ministria e Turizmit dhe Mjedisit	24
Ministria për Evropën dhe Punët e Jashtme	3
Ministria e Punëve të Brendshme	11
Ministria e Mbrojtjes	9
Ministria e Kulturës	9
Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural	7
Këshilli i Ministrave	1
Ministria e Drejtësisë	5
Ministri i Shtetit për Mbrojtjen e Sipërmarrjes	3
Ministri i Shtetit për Fëmijët dhe të Rinjtë	2
Ministri i Shtetit dhe Kryenegociatori	2
Ministri i Shtetit për Administratën Publike dhe Antikorrupsionin	1

⁶³ Kuvendi i Shqipërisë, 2025, “Raporti për Pjesëmarrjen e Publikut dhe të Shoqërisë Civile në Procesin Vendimmarrës të Kuvendit për Vitin 2024” – draft raport”. I disponueshme në: <https://konsultimipublik.al/download/57d955ab651cf9a549bbf38b1d8de360aafef1e3bf03384a1ea572e08417f37>

⁶⁴ Informacioni është marrë nga platforma e konsultimit. I disponueshëm në: <https://konsultimipublik.gov.al/Konsultime/InstitutionReports/2>

Bazuar në përgjigjet ndaj kërkesës për informacion, Ministria e Turizmit dhe Mjedisit është e vetmja ministri e linjës që ka një seksion të dedikuar për konsultimin publik, ku të gjitha palët e interesit mund të paraqesin sugjerimet, komentet, dhe rekomandimet e tyre.⁶⁵

Në praktikë, ekzistojnë disa sfida për përfshirjen e OJF-ve në proceset e hartimit të politikave dhe vendimmarrjes. Pjesëmarrja e OJF-ve në fazat e hershme të hartimit të politikave dhe ligjeve është e rrallë. Kur ndodh ajo, shpesh mungon një përfshirje domethënëse dhe transparente. Institucionet zakonisht raportojnë vetëm të dhëna të agreguara të pjesëmarrjes, pa bërë dallim midis llojeve të palëve të interesit të përfshira, çka çon në pasqyrime të pasakta të angazhimit qytetar. Për më tepër raportet e konsultimit rrallëherë ofrojnë informacion mbi metodat e përdorura apo të dhëna të detajuara dhe të ndara sipas kontributit të palëve të interesit.⁶⁶

Sipas Raportit të Vlerësimit të Kapaciteteve dhe Nevojave 2024 të përgatitur nga Qendra Kombëtare Burimore, 57% e 110 OJF-ve të anketuara raportuan se nuk kanë marrë pjesë në asnjë proces konsultativ në nivel qendror gjatë vitit 2024. Arsyet kryesore për këtë mungesë angazhimi lidhen me burimet e kufizuara njerëzore dhe financiare, të cilat kufizojnë ndjeshëm aftësinë e tyre për të qenë pjesë e këtyre proceseve. Ndër faktorët e tjerë përmenden mungesa e informacionit mbi mundësitë për konsultim, krijimi i vonshëm i organizatave, ose statusi i tyre aktual si jo aktive. Raporti gjithashtu evidenton një pabarazi të theksuar midis organizatave me seli në kryeqytet dhe atyre që operojnë në rajonet e tjera të vendit, ku këto të fundit përballen me barriera më të mëdha për përfshirje në proceset konsultuese.

Në raportin mbi pjesëmarrjen e publikut dhe shoqërisë civile në proceset vendimmarrëse të Kuvendit të Shqipërisë, theksohen disa sfida kyçe në forcimin e transparencës, përfshirjes së qytetarëve dhe efektivitetit të përgjithshëm të rolit legjislativ të tij. Një nga prioritetet kryesore të Kuvendit mbetet forcimi i lidhjes midis veprimtarisë parlamentare dhe publikut, në funksion të konsolidimit të demokracisë, qeverisjes së mirë dhe procesit të integritetit evropian të Shqipërisë. Megjithatë janë ndërmarrë përpjekje të vazhdueshme, mbetet ende e nevojshme ndërtimi i një kuadri më të strukturuar dhe gjithëpërfshirës për konsultimet publike, si dhe përmirësimi i mekanizmave të kontrollit për të siguruar zbatimin efektiv të ligjeve. Forcimi i bashkëpunimit me shoqërinë civile, përmirësimi i mjeteve digjitale për transparencë dhe promovimi i formateve të reja të ndërveprimit me qytetarët përbëjnë hapa të domosdoshëm përpara. Gjithashtu, kërkohet një fokus më i madh në edukimin qytetar, veçanërisht për të rinjtë, për të rritur ndërgjegjësimin mbi proceset parlamentare dhe për të nxitur pjesëmarrjen aktive. Përmirësimi i sistemeve të të dhënave dhe metodologjive për monitorimin e ndikimit legjislativ, përfaqësimit gjinor dhe rezultateve të konsultimeve publike mbetet gjithashtu thelbësor për një vendimmarrje të bazuar në fakte dhe për një qeverisje më gjithëpërfshirëse.⁶⁷

⁶⁵ Informacioni u mor nëpërmjet përgjigjeve ndaj kërkesës për informacion të paraqitur nga Partners Albania drejtuar autoriteteve publike përkatëse. Lidhja e faqes së konsultimit është: <https://turizmi.gov.al/konsultime/>

⁶⁶ Instituti për Demokraci dhe Ndërmjetësim, 2025, "Konsultimi publik në Shqipëri: Iluzioni i përfshirjes", Në dispozicion në: <https://idmalbania.org/publication-cpt/monitoring-report-public-consultation-in-albania-the-illusion-of-inclusion/>

⁶⁷ Kuvendi i Shqipërisë, 2025, "Raporti për Pjesëmarrjen e Publikut dhe të Shoqërisë Civile në Procesin Vendimmarrës të Kuvendit për Vitin 2024" – draft raport". fq. 53 – 54. I disponueshëm në: <https://konsultimipublik.al/download/57d955ab651cf9a549bbf38b1d8de360aafef1e3bf03384a1ea572e08417f37>

Sipas Raportit të BE-së për Shqipërinë 2024, “Zbatimi nga Kuvendi i kuadrit ligjor për proceset e konsultimit publik mbetet kryesisht formal. Ndjekja në kohë dhe me transparencë e këtyre proceseve nuk sigurohet gjithmonë. Nevojiten më shumë transparencë dhe standarde më të larta etike në veprimtarinë parlamentare, për të mundësuar një qasje më të lehtë të qytetarëve ndaj informacionit mbi aktivitetin e Kuvendit dhe për të nxitur një dialog politik më konstruktiv midis mazhorancës dhe opozitës”.⁶⁸

Një mekanizëm që siguron pjesëmarrjen e shoqërisë civile në procesin e negociatave të anëtarësimit në Bashkimin Evropian është Platforma e Partneritetit për Integrimin Evropian (PPEI)⁶⁹, ku përfaqësuesit e shoqërisë civile mund të marrin pjesë në bordin drejtues të Platformës dhe në 33 tryeza diskutimi dhe konsultimi.⁷⁰

Sipas Udhërrëfyesit për Funksionimin e Institucioneve Demokratike, parashikohej që 33 tryeza diskutimi dhe konsultimi të ngriheshin brenda vitit 2024. Megjithatë, sipas informacionit të Lëvizjes Evropiane në Shqipëri deri në muajin mars 2025, tryezat për Kapitullin 13 “Peshkimi” dhe Kapitullin 33 “Dispozitat Financiare dhe Buxhetore” nuk janë krijuar ende. Ndërkohë, tryezat për Kapitullin 8 “Politika e Konkurrencës” dhe Kapitullin 22 “Politika Rajonale dhe Instrumentet Strukturore” janë në proces formimi.

Niveli i pjesëmarrjes së 110 OJF-ve të anketuara në kuadër të Raportit të Vlerësimit të Kapaciteteve dhe Nevojave të vitit 2024, përgatitur nga Qendra Kombëtare Burimore, megjithëse ka shënuar një rritje të lehtë krahasuar me një vit më parë (nga 11% në 16%), mbetet sërisht i ulët. OJF-të jashtë kryeqytetit përfaqësojnë vetëm 3% të OJF-ve pjesëmarrëse në këto tryeza.

Sipas Udhërrëfyesit për Politikën e Qeverisë drejt një Mjedisi më Mundësues për Zhvillimin e Shoqërisë Civile 2019–2023, çdo institucion publik duhej të emëronte një koordinator për marrëdhëniet me shoqërinë civile. Në nivel qendror, institucioni i vetëm që ka një koordinator të dedikuar për këtë funksion është Kuvendi i Shqipërisë, ndërsa në nivel vendor, një shembull pozitiv është Bashkia e Lezhës, e cila ka emëruar një të tillë.

Në maj të vitit 2024, Parlamenti i Shqipërisë krijoi një Komitet të Posaçëm Kundër Korrupsionit si pjesë e një iniciative më të gjerë reformash që synonte forcimin e qeverisjes së mirë, sundimin e ligjit dhe antikorrupsionin sipas axhendës Shqipëria 2030. Komiteti, i cili filloi zyrtarisht punën e tij në korrik 2024, u krijua për të shqyrtuar dhe përditësuar kuadrin kombëtar kundër korrupsionit, për të harmonizuar legjislacionin me standardet e BE-së dhe për të ofruar mbikëqyrje strategjike të reformave institucionale. Ndërsa komiteti ka marrë mbështetje teknike nga BE dhe Këshilli i Evropës përmes Veprimit Kundër Krimit Ekonomik, përbërja e tij ka ngritur shqetësime, veçanërisht për shkak të përjashtimit të anëtarëve të partisë opozitare. I udhëhequr nga përfaqësues të partisë në pushtet, komiteti është kritikuar për mungesë përfshirjeje dhe legjitimiteti dypartiak. Megjithëse organizatat e shoqërisë civile kanë shprehur interes për të kontribuar në proces, roli i tyre formal mbetet i kufizuar, me pak mekanizma për angazhim të strukturuar ose transparencë. Kjo ka çuar në shqetësime në rritje në lidhje me politizimin e procesit të reformës, dobësimin e kontrolleve dhe balancave institucionale

⁶⁸ Komisioni Evropian, 2024, “Raporti Vjetor i Shqipërisë 2024”. I disponueshëm në:

https://enlargement.ec.europa.eu/document/download/a8eec3f9-b2ec-4cb1-8748-9058854dbc68_en?filename=Albania%20Report%202024.pdf

⁶⁹ Informacioni është marrë nga faja e internetit e Platformës së Partneritetit për Integrimin Evropian. I disponueshëm në: <https://integrimi-ne-be.punetejashtme.gov.al/en/strukturat/platforma-e-partneritetit-per-integrimin-evropian/>

⁷⁰ Vendimi i Këshillit të Ministrave Nr. 749, datë 19.12.2019 “Për Krijimin, Organizimin dhe Funksionimin e Strukturës Shtetërore Përgjegjëse për Zhvillimin e Negociatave dhe Finalizimin e Traktatit të Anëtarësimit të Republikës së Shqipërisë në Bashkimin Evropian”. I disponueshëm në: <https://integrimi-ne-be.punetejashtme.gov.al/wp-content/uploads/2020/04/0-VKM-Nr.749-dt.19.12.2018-Krijimi-i-strukturave.pdf>

dhe qëndrueshmërinë dhe besueshmërinë e përgjithshme të përpjekjeve kundër korrupsionit në mungesë të pjesëmarrjes me bazë të gjerë dhe llogaridhënies publike.

3.2.2. Qasja e publikut në draft politika dhe ligje

Në dhjetor 2024, Zyra e Komisionerit miratoi Urdhrin nr. 209 “Për Miratimin e Formatit të Raportimit të Autoriteteve Publike për vitin 2024, “Mbi Zbatimin e Kërkesave të Ligjit për të Drejtën e Informimit””. Në përputhje me këtë urdhër, autoritetet publike ngarkohen me detyrimin që të raportojnë çdo vit, jo më vonë se data 31 e muajit janar të vitit pasardhës, lidhur me veprimtarinë për zbatimin e kërkesave të këtij ligji sipas këtij formati të miratuar nga Komisioneri.⁷¹

Në vitin 2024, Zyra e Komisionerit administroi 939 ankesa dhe vijoi shqyrtimin administrativ të 86 çështjeve të mbartura nga viti 2023, duke arritur në një total prej 1,025 ankesash.⁷² Këto ankesa u depozituan kundër institucioneve publike për mosdhënie të përgjigjes ndaj kërkesave për informacion brenda afatit ligjor. Raporti vë në dukje një rënie të lehtë të numrit të ankesave gjatë dy viteve të fundit, çka mund të tregojë një tendencë përmirësimi në transparencën proaktive të autoriteteve publike.

Nga gjithsej 1,025 ankesa të trajtuara, në 623 raste informacioni apo dokumentacioni i kërkuar u vu në dispozicion të ankuesve gjatë procesit të shqyrtimit administrativ nga Zyra e Komisionerit. Për 23 ankesa janë marrë vendime formale, përkatësisht: 11 vendime urdhëruese për dhënien e informacionit, 5 vendime për rrëzim ankesë, 2 për mospranim dhe 4 vendime që kanë rezultuar në sanksione administrative në formën e gjobës. Pas hyrjes në fuqi të ndryshimeve në Ligjin për të Drejtën e Informimit, është marrë një vendim i bazuar në dispozitat e reja. Megjithatë pjesa më e madhe e ankesave zgjidhen në mënyrë administrative, numri i kufizuar i vendimeve urdhëruese dhe sanksioneve sugjeron nevojën për forcim të mëtijshëm të kapaciteteve zbatuese të institucionit dhe nxitjen e zbatimit të plotë të së drejtës për informim.

Në praktikë, institucionet publike në përgjithësi, nuk arrijnë të zbatojnë plotësisht standardet dhe detyrimet ligjore në fushën e transparencës dhe të drejtës për informim. Shumë prej tyre neglizhojnë publikimin dhe përditësimin e rregullt të të dhënave në Programin e Transparencës, çka tregon mungesë ndërgjegjësimi dhe, në disa raste, edhe rezistencë brenda administratës. Ndryshimet e shpeshta të koordinatorëve për të drejtën e informimit, delegimi i kësaj detyre pozicioneve të stafit të nivelit më të ulët dhe aksesit i kufizuar në strukturat e brendshme dobësojnë efektivitetin e trajtimit të informacionit.⁷³

Sfidat në zbatimin e legjislationit përkatës u evidentuan gjithashtu edhe nga Partnerët Shqipëri gjatë përgatitjes së këtij raporti monitorimi. Kërkesa zyrtare për informacion u dërguan në 17 ministri dhe 61 bashki. Megjithatë, vetëm 5 ministri dhe 35 bashki kthyen përgjigje. Në shumë raste, përgjigjet u vonuan përtej afateve ligjore, ose nuk adresuan plotësisht kërkesat specifike, duke nxjerrë në pah një regres në transparencën dhe llogaridhënien e institucioneve publike.

⁷¹ Komisioneri për të Drejtën e Informimit dhe Mbrojtjen e të Dhënave Personale, 2025, “Raporti Vjetor 2024”. I disponueshëm në: <https://kuvendiwebfiles.blob.core.windows.net/webfiles/202504030920474698Draft%20 Raporti%20Final%2027%20Mars%202025.pdf>

⁷² Idem, fq. 67

⁷³ Informacioni është marrë nga portali i lajmeve online Balkanweb . I disponueshëm në: <https://www.balkanweb.com/konferenca-kombetare-e-te-drejte-per-informim-dervishi-ja-sfidat-me-te-cilat-perballet-e-drejta-per-informim-dhe-transparenca/#gsc.tab=0>

Në një rast të veçantë, Qendra Kombëtare e Biznesit kërkoi pagesë për vënien në dispozicion të informacionit, duke e justifikuar me nevojën për përpunim statistikorë. Vlen të theksohet se i njëjti informacion është ofruar pa pagesë gjatë viteve të mëparshme. Ky fakt ngre shqetësime mbi ndikimin praktik të ndryshimeve të fundit në Ligjin për të Drejtën e Informimit, i cili i jep institucioneve publike një shkallë të konsiderueshme autonomie vendimmarrëse për të vendosur se cilin informacion do të publikojnë dhe cilin do të mbajnë të rezervuar.

3.2.3. Përfaqësimi në organet ndërsektoriale

Ligji parashikon përfshirjen e përfaqësuesve të organizatave jofitimprurëse në organet vendimmarrëse publike. Në bazë të përgjigjeve të marra nga institucionet publike, janë evidentuar disa struktura ndërsektoriale ku OJF-të janë të përfaqësuara, si më poshtë:

- **Komiteti Këshillimor i Sektorit Privat të Turizmit (KKSPT)** shërben si një organ konsultativ për sektorin e turizmit në Shqipëri. Organizimi dhe funksionimi i tij përcaktohen nga një rregullore e miratuar nga ministri përgjegjës për turizmin, i cili kryeson edhe komitetin. KKSPT-ja bashkon përfaqësues nga palë të interesi, përfshirë shoqatat kombëtare të biznesit që operojnë në ose lidhen me sektorin e turizmit, institucionet e arsimit të lartë, dhomat e tregtisë, organizatat e shoqërisë civile dhe OJF-të aktive në turizëm, si dhe përfaqësues nga institucionet dhe donatorët ndërkombëtarë. Pjesëmarrja e OJF-ve në këtë strukturë këshillimore siguron që zëri i tyre të përfaqësohet në formësimin e politikave dhe strategjive të turizmit, duke përforcuar rëndësinë e qeverisjes gjithëpërfshirëse në zhvillimin e sektorit.

- **Komisioni Qendror Këshillimor për Peshkimin dhe Akuakulturën** ofron opinione dhe rekomandime mbi çështje të përgjithshme dhe analizon zinxhirin e vlerës në sektorin e peshkimit, përfshirë aksesin në burime, aktivitetet e peshkimit, politikat strukturore, organizimin e tregut dhe sfidat që lidhen me akuakulturën. Në përbërje të tij përfshihen edhe përfaqësues të OJF-ve. Pjesëmarrja e tyre siguron që në proceset e vendimmarrjes të merren në konsideratë këndvështrime dhe perspektiva të ndryshme.

- **Këshilli Kombëtar i Rinisë**, një organ konsultativ brenda Agjencisë Kombëtare të Rinisë, përbëhet nga anëtarë nga organizatat rinore dhe individë të rinj.

- **Këshilli Kombëtar për Barazi Gjinore** është një organ këshillimor ndërmënyës, i cili përfshin gjithashtu përfaqësues të shoqërisë civile. Anëtarët e tij rinovohen një herë në katër vjet dhe drejtohet nga Ministri i MSHMS-së dhe përbëhet nga 9 përfaqësues të ministrive të linjës në rangun e zëvendësministrave dhe drejtuesish të lartë, si dhe tre përfaqësues të shoqërisë civile.

- **Këshilli Ekonomik Kombëtar**⁷⁴ synon të garantojë bashkëpunimin institucional dhe partneritetin publik-privat për zhvillimin e politikave ekonomike, dialogun dhe konsultimin midis organeve të administratës shtetërore dhe sektorit privat, si dhe rritjen e transparencës në vendimmarrjen publike dhe përfaqësimin e sektorit privat në këtë proces, për të përmirësuar klimën e biznesit.

- Në **nivel lokal**, OJF-të janë të angazhuara në struktura të ndryshme, duke përfshirë Grupet Vendore të Veprimt, ⁷⁵ mekanizmat e menaxhimit të rasteve për mbrojtjen e fëmijëve dhe dhunën në familje, komitetet

⁷⁴ Informacioni është marrë nga Këshilli Ekonomik Kombëtar. I disponueshëm në: <https://kek.gov.al/>

⁷⁵ Bashkia e Kolonjës,

drejtuese,⁷⁶ Komisionin Këshillimor të Kryetarit të Bashkisë,⁷⁷ Komisionin e Vlerësimit të Projekteve për Thirrjen për Propozime ReLOaD,⁷⁸ grupet teknike multidisiplinare⁷⁹ dhe organe të tjera pjesëmarrëse.

3.3. Bashkëpunimi në ofrimin e shërbimeve

3.3.1. Angazhimi i OJF-ve në Ofrimin e Shërbimeve dhe Procedurat e Kontraktimit

Prokurimi Publik përbën një fushë të rëndësishme brenda Grupkapitullit 1 "Themeloret". Në lidhje me ofrimin e shërbimeve dhe konkurrencën për kontratat shtetërore, Ligji Nr. 162/2020 "Për Prokurimin Publik" u amendua në vitin 2024 me synimin për të përafruar më tej kuadrin ligjor me acquis-në e BE-së dhe për të përfshirë dispozita që marrin parasysh zhvillimet teknologjike të së ardhmes.⁸⁰ Përveç kësaj, Shqipëria ndërmori reforma të rëndësishme në sektorin e shërbimeve sociale, të udhëhequra nga miratimi i Strategjisë Kombëtare të Mbrotjes Sociale (2024–2030) dhe Politikës së Përfshirjes Sociale 2024–2028, të cilat të dyja synojnë të rrisin aksesin, përfshirjen dhe decentralizimin në ofrimin e shërbimeve.⁸¹ Një element qendror i këtyre reformave është zgjerimi i Fondit Social, i cili parashikohet të rritet me 7% në vit midis viteve 2024 dhe 2026, duke mundësuar financimin e të paktën 12 llojeve të reja të shërbimeve sociale çdo vit.⁸² Progresi në deinstitutionalizim vazhdoi, i shënuar nga një kalim nga kujdesi institucional në modelet e shërbimit në komunitet dhe në shtëpi, së bashku me lançimin fillestar të Regjistrat Elektronik Kombëtar të Shërbimeve të Kujdesit Social, i cili është ende në proces.⁸³

Në përgjigje të kërkesës për informacion dërguar Agjencisë së Prokurimit Publik, Agjencia sqaroi se prokurimi i shërbimeve sociale rregullohet nga Vendimi i Këshillit të Ministrave nr. 768, datë 15.12.2021, i cili përcakton llojet e shërbimeve sociale dhe specifike të pranueshme për procedurat e rezervuara të prokurimit publik dhe përshkruan rregullat e hollësishme për zbatimin e tyre. Sipas nenit 5 të këtij vendimi, nëse vlera vjetore e parashikuar e shërbimeve të tilla nuk tejkalon 20 milionë Lekë, autoritetet kontraktuese nuk janë të detyruara të zbatojnë procedurat e prokurimit publik. Megjithatë, planifikimi dhe vlerat përkatëse të këtyre shërbimeve duhet të regjistrohen ende në regjistrat e planifikimit dhe zbatimit të prokurimit.

Në vitin 2024, nuk u krye asnjë procedurë prokurimi për shërbime sociale që tejkalonte pragun monetar të përcaktuar nga VKM-ja nëpërmjet Sistemit të Prokurimit Elektronik. Megjithatë, 2 regjistrime në lidhje me prokurimin e shërbimeve sociale u përfshinë në Regjistrin e Planifikimit të Prokurimit 2024 në Bashkinë e Korçës dhe Matit.⁸⁴

⁷⁶ Bashkia e Durrësit

⁷⁷ Bashkia e Belshit

⁷⁸ Bashkia Shkodër dhe Lezhë

⁷⁹ Bashkia e Lezhës

⁸⁰ Fletorja Zyrtare <https://qbz.gov.al/previeë/aef29e14-849b-4f8c-9915-888c861bcb4f/cons/20240308>

⁸¹ OKB në Shqipëri, Raporti i Progresit mbi Zbatimin e UNSDCF në Shqipëri – 2024.

⁸² Komisioni Evropian, Raporti për Shqipërinë 2024.

⁸³ Ibid

⁸⁴ Bazuar në përgjigjen që AP dha ndaj kërkesës për informacion të paraqitur nga Partnerët Albania

3.3.2. Financimi, Monitorimi dhe Vlerësimi i OJF-ve – Ofrues Shërbimesh

Në vitin 2024, autoritetet publike të mëposhtme, të cilat iu përgjigjën kërkesës për informacion të Partnerëve Shqipëri, kontraktuan shërbime për OJF-të:

Tabela 4: Kontraktimi i shërbimeve për OJF-të.

Institucionet		Shuma minimale dhe maksimale e financimit	Shuma totale e shpërndarë në vitin fiskal 2024
Bashkia Kolonjë ⁸⁵	1	Min.: 826,223 Lekë (rreth 8,260 Euro) Maks. 1,327,030 Lekë (rreth 13,000 Euro)	3,139,893 Lekë (rreth 31,300 Euro)
Bashkia Shkodër	4	Min.: 50,000 Lekë (rreth 500 Euro) Maks.: 2,021,000 Lekë (rreth 20,000 Euro)	4,128,000 Lekë (rreth 41,300 Euro)
Bashkia e Durrësit	1	642,000 Lekë (rreth 6,400 Euro)	642,000 Lekë (rreth 6,400 Euro)
Bashkia Dibër	1	960,000 Lekë (rreth 9,600 Euro)	960,000 Lekë (rreth 9,600 Euro)

Autoritetet publike mund të ushtrojnë monitorim dhe vlerësim të ofrimit të shërbimeve si në aspektin e cilësisë së shërbimeve ashtu edhe të shpenzimit të fondeve. Ata kanë të drejtë të inspektojnë mjediset në të cilat ofrohen shërbimet. Pas inspektimit, autoriteti inspektues përgatit një raport dhe i ndahet ofruesit të shërbimit, duke përfshirë rekomandime për përmirësime. Megjithatë, nuk ka raporte të disponueshme publikisht mbi ndikimin e rezultateve të arritura ose shërbimeve të ofruara .

⁸⁵ Mbështetja ofrohet nëpërmjet një marrëveshjeje të ndërsjellë, jo nëpërmjet një kontrate shërbimi.

Bibliografia

Agjencia për Mbështetjen e Shoqërisë Civile, 2024, Vendimi Nr. 02, datë 23.04.2024 “Për miratimin e propozimit të projektit, thirrjes për propozime 17 dhe shumave të financimit”. I disponueshëm në: <https://amshc.gov.al/wp-content/uploads/2024/11/Vendimi-Nr-2-I-Bordit-Mbikqyres-2024.pdf>

Kuvendi i Shqipërisë, 2025, “Raporti për Pjesëmarrjen e Publikut dhe të Shoqërisë Civile në Procesin e Vendimmarrësve të Kuvendit për Vitin 2024” – draft raport.” I disponueshëm në: <https://konsultimipublik.al/download/57d955ab651cf9a549bbf38b1d8de360aafef1e3bf03384a1ea572e08417f37>

Organizata e Nenit 19, 2024, “Gjendja e lirisë së shprehjes në mbarë botën”. I disponueshëm në: <https://www.globalexpressionreport.org/>

Bytyci, F., Goga, F., “Ndalimi i TikTok në Shqipëri nxiti debat mbi lirinë e fjalës”. I disponueshëm në: https://www.reuters.com/world/Europe/albania-tiktok-ban-sparks-debate-over-freedom-speech-2025-01-02/?utm_source=chatgpt.com

Komisioneri për të Drejtën e Informimit dhe Mbrojtjen e të Dhënave Personale, 2025, “Raporti Vjetor 2024” . I disponueshëm në: https://kuvendwebfiles.blob.core.windows.net/webfiles/202504030920474698Draft%20_Raporti%20Final%2027%20Mars%202025.pdf

Vendimi i Këshillit të Ministrave Nr. 749, datë 19.12.2019 “Për Krijimin, Organizimin dhe Funksonimin e Strukturës Shtetërore Përgjegjëse për Zhvillimin e Negociatave dhe Finalizimin e Traktatit të Anëtarësimit të Republikës së Shqipërisë në Bashkimin Evropian”. I disponueshëm në: <https://integrimi-ne-be.punetejashtme.gov.al/wp-content/uploads/2020/04/0-VKM-No.749-dt.19.12.2018-Krijimi-i-strukturave.pdf>

Vendimi Nr. 311, datë 02.10.2024 "Për Miratimin e Udhërrëfyesit për Funksonimin e Institucioneve Demokratike". I disponueshëm në: <https://amshc.gov.al/wp-content/uploads/2024/10/vendim-2024-10-02-611.pdf>

Vendimi i Këshillit të Ministrave Nr. 621, datë 10.10.2024 “Për miratimin e dokumentit të politikave “Akhenda Kombëtare e Reformave 2024–2027”, në kuadër të instrumentit të Bashkimit Evropian “Lehtësimi për Reforma dhe Rritje për Ballkanin Perëndimor”. I disponueshëm në: <https://www.drejtesia.gov.al/wp-content/uploads/2024/11/Dokument-Politik-Agienda-Kombetare-e-Reformave-2024-2027.pdf>

Komisioni Evropian, 2024, “Raporti Vjetor i Shqipërisë 2024”. I disponueshëm në: https://enlargement.ec.europa.eu/document/download/a8eec3f9-b2ec-4cb1-8748-9058854dbc68_en?filename=Albania%20Report%202024.pdf

Instituti për Demokraci dhe Ndërmjetësim, 2025, “ Konsultimi publik në Shqipëri: Iluzioni i përfshirjes” , I disponueshëm në: <https://idmalbania.org/publication-cpt/monitoring-report-public-consultation-in-albania-the-illusion-of-inclusion/>

Fondacioni Konrad Adenauer, 2024, “Pjesëmarrja Politike dhe Qytetare e të Rinjve, Bashkia e Hasit”. Në dispozicion në: <https://www.kas.de/documents/271859/0/Youth+participation+HAS.pdf/917ead2e-3b57-3afb-8d0e-65278e13b1f5?version=1.0&t=1723626275813>

Autoriteti Kombëtar i Sigurisë Kibernetike i Shqipërisë (NCSA), 2024” *Dialogjet Globale të Politikave Kibernetike: Ballkani Perëndimor – Përmbledhje e Takimit*”. I disponueshëm në: https://static1.squarespace.com/static/5ca0ec9b809d8e4c67c27b3a/t/67bcb7dac417180ef4682dbf/1740421083936/Meeting+Summary+Western+Balkans+Cyber+Policy+Dialogue+Nov+2024+Final_web.pdf

Këshilli Kombëtar për Shoqërinë Civile, 2024, “Procesverbali i Mbledhjes”. I disponueshëm në: <https://kkshc.gov.al/wp-content/uploads/2024/11/Procesverbal-Mbledhje-KKSHC-16.10.2024.pdf>

Këshilli Kombëtar i Llogaridhënies, (2018), “ *Standardet Kombëtare për Llogaridhënien e OJF-ve*”. I disponueshëm në: <https://kkk.gov.al/udhezuesi-per-hartimin-e-raportit-jofinanciar/>

Ligji Nr. 7961 datë 12.07.1995 “Kodi i Punës i Republikës së Shqipërisë”, i ndryshuar , I disponueshëm në: <https://www.qbz.gov.al/preview/c1c18a6c-5f3e-457d-b931-de505b3c7ed0>

Ligji Nr. 14/2024 “Për miratimin e Strategjisë së Sigurisë Kombëtare të Republikës së Shqipërisë”. I disponueshëm në: <https://www.mod.gov.al/images/PDF/2024/SSK-NSS-english.pdf>

Ligji Nr. 10093, “Për Krijimin dhe Funksionimin e Agjencisë për Mbështetjen e Shoqërisë Civile”. I disponueshëm në: <https://amshc.gov.al/wp-content/uploads/2024/08/ligj-2009-03-09-10093-1.pdf>

Fletorja Zyrtare 30/2001, Ligji nr. 162/2020 “Për Prokurimin Publik”, i përditësuar. I disponueshëm në: <https://qbz.gov.al/preview/aef29e14-849b-4f8c-9915-888c861bcb4f/cons/20240308>

Fletorja Zyrtare 198/ 2024 VENDIM Nr. 621, datë 10.10.2024 “për miratimin e dokumentit të politikave “Axhenda Kombëtare e Reformave 2024–2027”, në kuadër të instrumentit të Bashkimit Evropian “Ndihma për Reformën dhe Rritjen për Ballkanin Perëndimor”. I disponueshëm në: <https://qbz.gov.al/share/2JGelQYcTH-1hZJ34UeMdw>

Fletorja Zyrtare 70/2023, Ligji nr. 93/2023 “Për Tatimin mbi të Ardhurat” . I disponueshëm në: <https://qbz.gov.al/eli/ligj/2023/03/30/29/e0b4e6c5-bf37-4102-a57c-fd51244a2d5f>

Fletorja Zyrtare 249/2015, Ligji Nr. 139/2015 “Për vetëqeverisjen vendore”, neni 54, shkronja e/1. I disponueshëm në: <https://qbz.gov.al/eli/ligj/2015/12/17/139>

Fletorja Zyrtare 28/2001, Ligji Nr. 8788, datë 07.05.2001 “Për Organizatat Jofitimprurëse”, i përditësuar. I disponueshëm në: <https://qbz.gov.al/eli/ligj/2001/05/07/8788>

Fletorja Zyrtare 121/2021, Ligji Nr. 80/2021 “Për Regjistrimin e Organizatave Jofitimprurëse”, i përditësuar. I disponueshëm në: <https://qbz.gov.al/eli/ligj/2021/06/24/80/852c9af6-f25b-492e-aa48-577ff8077583>

Partnerët Shqipëri për Ndryshim dhe Zhvillim, 2025, “Revista e Filantropisë”. I disponueshëm në: <https://bit.ly/43oju8l>

Partnerët Shqipëri për Ndryshim dhe Zhvillim, (2024), “Buletini i Partnerëve Dua në Shqipëri”, I disponueshëm në: https://us5.campaign-archive.com/?e=test_email&u=a1424fae50005c4af8fca014f&id=ce110b6eed

Partnerët Shqipëri për Ndryshim dhe Zhvillim, 2025, “Vlerësimi i Kapaciteteve dhe Nevojave të Organizatave të Shoqërisë Civile në Shqipëri, 2024”. I disponueshëm në: <https://resourcecentre.al/publication/capacity-and-needs-assessment-of-civil-society-organisations-in-albania-2024/>

Semini, LL., 2024, “ Kryeministri shqiptar thotë se ndalimi i TikTok nuk ishte një ‘reagim i nxituar ndaj një incidenti të vetëm’. I disponueshëm në: <https://apnews.com/article/albania-tiktok-ban-children-violence-bullying-c6dd46c1de5cc2996b4004bcb2a76a66>

